

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΟΣΧΑΣ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2022
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
(ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2021)**

Ιούλιος 2022

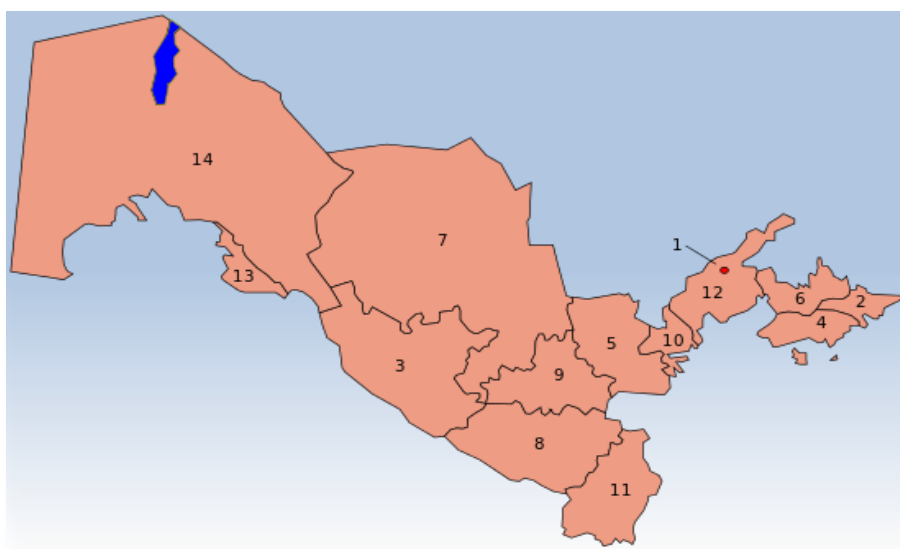
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΑΣ	3
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	5
2.1. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ.....	21
2.2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	22
2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	24
2.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2021.....	29
2.5. ΔΙΕΘΝΗΣ ΘΕΣΗ ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	30
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ.....	35
3.1. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ	35
3.2. ΔΡΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	39
4. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	42

1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΑΣ

Έκταση	448.978 τ.χλμ.
Πληθυσμός	34,2 εκ.
Γλώσσα	Ουζμπεκική
Πρωτεύουσα	Τασκένδη
Εθνικό Νόμισμα Συναλλαγματικές Ισοτιμίες	Som (UZ) \$1 = 10.850,10 UZ Som (04.07.2022) €1 = 11.344,86 UZ Som (04.07.2022)

Διοικητική Περιφέρεια	Πρωτεύουσα	Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (2015)	
Tashkent	Tashkent	327	2,829,300	1
Andijan Region	Andijan	4,303	2,965,500	2
Bukhara Region	Bukhara	41,937	1,843,500	3
Fergana Region	Fergana	7,005	3,564,800	4
Jizzakh Region	Jizzakh	21,179	1,301,000	5
Namangan Region	Namangan	7,181	2,652,400	6
Navoi Region	Navoi	109,375	942,800	7
Kashkadarya Region	Against	28,568	3,088,800	8
Samarqand Region	Samarkand	16,773	3,651,700	9
Syrdarya Region	Guliston	4,276	803,100	10
Surxondaryo Region	Termez	20,099	2,462,300	11
Tashkent Region	Nurafshon	15,258	2,424,100	12
Khorezm Region	Urgench	6,464	1,776,700	13
Karakalpakstan	Nukus	161,358	1,817,500	14

Πλεονεκτήματα

- Οικονομία πιο ανθεκτική από τις οικονομίες των υπόλοιπων χωρών της Κεντρικής Ασίας (μεγαλύτερη διαφοροποίηση, λιγότερο ευαίσθητη σε εξωτερικούς κραδασμούς)
- Άφθονοι φυσικοί πόροι (αέριο, χρυσός, χαλκός, υδροηλεκτρικό δυναμικό)
- Νεανικός πληθυσμός (50% κάτω των 30 ετών)
- Διεθνής οικονομική στήριξη, καθαρή πιστωτική θέση της κυβέρνησης
- Οικονομικές μεταρρυθμίσεις (ελευθέρωση αγοράς, ιδιωτικοποιήσεις), ανάπτυξη του τραπεζικού δανεισμού (42% του ΑΕΠ) με το 30% να κατευθύνεται στον ιδιωτικό τομέα και δημόσιες επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις υποδομές ηλεκτρισμού, μεταφορών και υγείας και πολιτικές που προωθούν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.
- Οι διμερείς σχέσεις αναπτύσσονται δυναμικά. Διεξάγονται διαπραγματεύσεις για τη σύναψη προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών με βασικούς εταίρους (Τουρκία, Σιγκαπούρη, Νότια Κορέα κ.λπ.) καθώς και για αναβαθμισμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)
- Διαδικασία διαπραγμάτευσης για ένταξη στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και μέλος του παρατηρητή της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΑΕΥ) από το 2020.
- Βελτιωμένες σχέσεις με τις άλλες χώρες της Κεντρικής Ασίας και στρατηγική θέση μεταξύ Ευρώπης, Ρωσίας και Κίνας

Αδύνατα σημεία

- Ισχυρή εξάρτηση από τη Ρωσία και την Κίνα (κορυφαίοι εμπορικοί εταίροι, αποδέκτες του 80% των εξαγωγών φυσικού αερίου)
- Εξάρτηση από πρώτες ύλες, από τις καιρικές συνθήκες για τη γεωργία (28% του ΑΕΠ) και τα μεταναστευτικά εμβάσματα (15% του ΑΕΠ)
- Η κατασκευαστική δραστηριότητα εξακολουθεί να είναι περιορισμένη (16% του ΑΕΠ)
- Μη ανταγωνιστική δομή αγοράς (υψηλή συγκέντρωση σε βασικούς τομείς) και χαμηλό μερίδιο του ιδιωτικού τομέα στην οικονομία (50% του ΑΕΠ).
- Υψηλή ανεργία, χαμηλό βιοτικό επίπεδο, μεγάλος αγροτικός πληθυσμός και ακόμη εκτεταμένη παραοικονομία (58% των θέσεων εργασίας)
- Αργός ρυθμός εκσυγχρονισμού θεσμικού περιβάλλοντος που δρα περιοριστικά στην επιχειρηματικότητα.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το Ουζμπεκιστάν (χώρα περικλειστη και χαμηλού έως μεσαίου επιπέδου εισοδήματος σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της Παγκόσμιας Τράπεζας), είναι η πολυπληθέστερη χώρα της Κεντρικής Ασίας, με το ήμισυ του πληθυσμού να διαβιώνει σε αστικούς οικισμούς. Είναι μια χώρα περικλειστη και πλούσια σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Η κοιλάδα Fergana, η οποία συνιστά και τα ανατολικά σύνορα, συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον πυκνο-κατοικημένων περιοχών της Κεντρικής Ασίας.

Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τον Πρόεδρο Mirziyoyev (διαδέχθηκε τον Πρόεδρο Karimov, ο οποίος είχε θητεία 25 ετών με Πρωθυπουργό του το νυν Πρόεδρο) στις 04.12.2016, ξεκίνησε ευρεία προσπάθεια μετασχηματισμού του οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου με ριζικό μετασχηματισμό της οικονομίας της χώρας, μετά από περισσότερα από 25 χρόνια ενός κλειστού μοντέλου κυριαρχίας του δημόσιου τομέα. Βασικές κατευθυντήριες γραμμές εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής του Ουζμπέκου Προέδρου ήταν: α) η υπαγωγή των κρατικών μηχανισμών στην υπηρεσία του πολίτη, β) ο εκσυγχρονισμός, καινοτομία, ελεύθερη οικονομία, γ) η ανοικτή και δίκαιη κοινωνία, με σεβασμό στις παραδόσεις και πολιτισμική ταυτότητα χώρας και δ) η ενίσχυση των σχέσεων με τις χώρες της Κεντρικής Ασίας ως κορυφαία προτεραιότητα εξωτερικής πολιτικής.

Το έτος **2021** αποτελεί σημείο καμπής στις συνεχιζόμενες μεταρρυθμίσεις στο Ουζμπεκιστάν. Ολοκληρώνεται ένα σύνολο μέτρων για την εφαρμογή της Στρατηγικής Δράσης σε πέντε τομείς προτεραιότητας για την ανάπτυξη της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν την περίοδο 2017-2021. Καθορίζονται επίσης μεταρρυθμίσεις για το μέλλον, λαμβάνοντας υπόψη τι έχει γίνει και τι πρόκειται να εφαρμοστεί.

Για να συνεχιστεί η οικονομική ανάπτυξη της χώρας και να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, απαιτούνται πιο αποτελεσματικές μεταρρυθμίσεις και δράσεις στην εκπαίδευση και την ΕΕΚ, το PFM, το δικαστικό σύστημα, τη γεωργία, τις κρατικές επιχειρήσεις (Κ.Ε.Ε.), τον τραπεζικό τομέα και την πληροφορική. Η κυβέρνηση επιδιώκει ενεργά μια αναπτυξιακή πολιτική του ιδιωτικού τομέα, αλλά αναζητά περισσότερη καθοδήγηση και τεχνογνωσία για την ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και τη δημιουργία επιχειρηματικού περιβάλλοντος σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Η Κυβέρνηση βρίσκεται υπό πίεση του νέου και ταχέως αναπτυσσόμενου πληθυσμού της, κινδυνεύοντας να χάσει τη δυναμική του δημογραφικού μερίσματος. Η χώρα χρειάζεται μια ξεκάθαρη στρατηγική και ιεράρχηση στον σχεδιασμό παραγωγικών και μόνιμων θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων, και την ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι Ευρωπαίοι Εταίροι χαιρετίζουν τη δέσμευση της κυβέρνησης να αναπτύξει μια νέα στρατηγική για την απασχόληση.

Η κακή υποδομή για βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων και η υψηλή ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή αμφισβητούν το αναπτυξιακό δυναμικό της χώρας. Η διαθεσιμότητα νερού θεωρείται το μεγαλύτερο εμπόδιο, ιδιαίτερα στην παραγωγικότητα της γεωργίας και στην επισιτιστική ασφάλεια. Παράλληλα με την εξάρτηση από το νερό από τις γειτονικές χώρες, το Ουζμπεκιστάν αντιμετωπίζει επίσης σημαντικές απώλειες νερού λόγω κακής υποδομής άρδευσης, σχεδιασμού και αναποτελεσματικής εφαρμογής στα χωράφια. Υψηλό επίπεδο απωλειών υπάρχει επίσης στον ενεργειακό τομέα, που απαιτεί επείγουσα εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών και μεταρρυθμίσεις πολιτικής.

Το εθνικό σχέδιο ανάπτυξης του Ουζμπεκιστάν, η αναπτυξιακή στρατηγική του Νέου Ουζμπεκιστάν 2022-2026, αποτελείται από επτά κατευθύνσεις προτεραιότητας:

- I. Η οικοδόμηση ενός ανθρώπινου/φιλανθρωπικού κράτους μέσω της αύξησης της ανθρώπινης αξίας και της περαιτέρω ανάπτυξης της ελεύθερης κοινωνίας των πολιτών.

- II. Μετατροπή των αρχών της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου σε θεμελιώδη και αναγκαία συνθήκη στη χώρα.
- III. Ραγδαία ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και εξασφάλιση ρυθμών ανάπτυξης.
- IV. Επιδίωξη δίκαιης δημόσιας πολιτικής, ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου.
- V. Παροχή πνευματικής ανάπτυξης και μεταφορά του πεδίου σε νέο επίπεδο.
- VI. Προσέγγιση γενικών προβλημάτων με βάση τα εθνικά συμφέροντα.
- VII. Ενίσχυση του δυναμικού ασφάλειας και άμυνας της χώρας μας, ασκώντας ανοιχτή, πραγματιστική και ενεργή εξωτερική πολιτική.

Η ο/Κυβέρνηση συνδέει επίσης ρητά τις μεταρρυθμίσεις και τα τομεακά της σχέδια με τις φιλοδοξίες της να επιτύχει το επίπεδο του «ανώτερου μεσαίου εισοδήματος» (upper middle income country) έως το 2030, καθώς και να επιτύχει τους στόχους SDG. Το Ουζμπεκιστάν εντόπισε πλήρως την Ατζέντα Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030, παραδίδοντας την πρώτη του Εθελοντική Εθνική Αναθεώρηση στα Ηνωμένα Έθνη το 2020 και ανέπτυξε τη Στρατηγική Μετάβασης σε Πράσινη Οικονομία έως το 2030 (αναθεωρείται να παραταθεί έως το 2050), μέσω εθνικών συνεισφορών (NDCs/National Determined Contributions) για την εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα, την οποία επικύρωσε το 2018. Υπό το πρίσμα του COP26, η χώρα αύξησε τις δεσμεύσεις της και πρότεινε τη μείωση των εκπομπών GHG ανά μονάδα ΑΕΠ, κατά 35% έως το 2030, από το επίπεδο του 2010. Η Κυβέρνηση στοχεύει να ανεβάσει το μερίδιο των ΑΠΕ στο 25% της συνολικής παραγωγής έως το 2030 (10% το 2020) και να μειώσει στο μισό την ενεργειακή ένταση σε σχέση με το επίπεδο του 2018 (-8% το 2020). Καθώς η οικονομική ανάπτυξη είναι η κύρια προϋπόθεση, η εκπλήρωση των NDCs (ιδιαίτερα στους τομείς της ενέργειας, των βιομηχανικών διεργασιών και της χρήσης προϊόντων, της γεωργίας, της δασοκομίας και άλλων χρήσεων γης και των αποβλήτων) συνδέεται άμεσα με τις κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις της χώρας. Ειδικότερα, η στρατηγική εστιάζει στην αύξηση των ΑΠΕ (ηλιακών, αιολικών και μικρών υδροηλεκτρικών μονάδων) στο ενεργειακό μίγμα, στην ενεργειακή απόδοση, στα εναλλακτικά καύσιμα, στη γεωργική παραγωγικότητα, στη διαχείριση αποβλήτων, στη διαχείριση των υδάτων, στη δάσωση των δασών, στη διαχείριση των υδάτων (συμπεριλαμβανομένης της θάλασσας της Αράλης), στη διαχείριση κλιματικής αλλαγής, στα οικοσυστήματα και σε υποδομές ανθεκτικές στο κλίμα. Το Ουζμπεκιστάν επίσης εργάζεται επί του παρόντος σε ένα Εθνικό Σχέδιο Προσαρμογής (NAP/National Adaptation Plan) το οποίο θα επικεντρωθεί στη γεωργία, στους υδάτινους πόρους, στην υγειονομική περίθαλψη, στη στέγαση και στη διαχείριση εκτάκτων αναγκών.

Μακροοικονομική σταθερότητα και ρυθμοί ανάπτυξης

Το 2021, η οικονομία του Ουζμπεκιστάν έφτασε σε ρυθμούς ρεκόρ ανάπτυξης (+7,4%) έναντι του 2020 (+1,9%), παρά τη συνέχιση της πανδημίας και τις συνεχιζόμενες υψηλές αναταράξεις στην παγκόσμια οικονομία. Οι ευρείας κλίμακας οικονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις συνεχίστηκαν στη χώρα και η επίδραση των μετασχηματισμών των προηγούμενων ετών έγινε πιο ορατή στους τομείς της οικονομίας. Παρά τους συνεχείς κινδύνους που συνδέονται με την πανδημία, η οικονομία του Ουζμπεκιστάν το 2021 επέδειξε ανθεκτικότητα επιστρέφοντας σε δυναμική ανάπτυξη.

Το 2021, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) του Ουζμπεκιστάν σε τρέχουσες τιμές ανήλθε σε 734,6 τρις σούμ (\$69,23 δις), σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Επιτροπή. Από το ο/ΑΕΠ 418,9 τρις σούμ αντιστοίχησαν σε αγαθά (57%), 262,5 τρις σε υπηρεσίες (36%) και 53,2 τρις σούμ σε φόρους (7%). Οι τομείς των μεταφορών και της πληροφορικής αυξήθηκαν κατά 17,2% αμφότεροι. Οι χαμηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης παρατηρήθηκαν στη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία (4%). Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανήλθε σε 21,04 εκ. σούμ (\$1.983). Ο δείκτης αυτός αυξήθηκε κατά 5,3% έναντι του 2020.

Δομή του ΑΕΠ:

- Αγροτικός τομέας: 25,0%
- Βιομηχανία: 25,8%
- Υπηρεσίες: 42,9%
- Κατασκευές: 6,2%

Η αύξηση των εισοδημάτων των νοικοκυριών, καθώς και ο όγκος των επενδύσεων, έχει καταστεί σημαντικός παράγοντας για τη στήριξη της συνολικής ζήτησης στην οικονομία, γεγονός που την καθιστά λιγότερο επιρρεπή σε εξωτερικούς κραδασμούς. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, τον τελευταίο ενάμιση χρόνο, η δημόσια και ιδιωτική κατανάλωση έχει αυξηθεί, γεγονός που έχει γίνει ο κύριος μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας για πρώτη φορά εδώ και πάνω από μια δεκαετία.

Ο πληθωρισμός στο Ουζμπεκιστάν συνεχίζει να επιβραδύνεται από χρόνο σε χρόνο. Κατά το 2021, ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 10%, έναντι 11,1% στο τέλος του 2020. Οι τιμές για τα τρόφιμα αυξήθηκαν κατά 13% σε ετήσια βάση (το 2020 κατά 15,3%), για τα μη edώδιμα προϊόντα κατά 7,8 % (8,8%). Οι τιμές για τις υπηρεσίες αυξήθηκαν με υψηλότερο ρυθμό σε σύγκριση με πέρυσι, 7,7% έναντι 7,1% το 2020. Η Κεντρική Τράπεζα έχει ξεκινήσει την επίσημη μετάβασή της στον στόχο του πληθωρισμού με στόχο να φτάσει το 5% το 2023. Από το 2020, το επιτόκιο πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας του Ουζμπεκιστάν (CBU) έθεσε το έδαφος για δάνεια με προνομιακά επιτόκια. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής παραμένει περιορισμένη από την υψηλή χρηματοοικονομική δολαριοποίηση, τη ρηχή κεφαλαιαγορά και το υψηλό απόθεμα δανείων (58% το 2019, σχεδόν 70% το 2018) με προτιμησιακούς όρους.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα (στοιχεία επεξεργασμένα από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας), η **ανεργία**, το 2021, ανήλθε στο 7,2%. Ο συνολικός αριθμός εργατικών πόρων του Ουζμπεκιστάν έφτασε τα 19,3 εκ άτομα. Ο αριθμός των απασχολούμενων στην οικονομία την 1η Ιανουαρίου 2022 ανήλθε σε 13,5 εκατομμύρια άτομα (+2,3% περισσότερο σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2021). Το ο/Υπ. Απασχόλησης και Εργασιακών Σχέσεων ανέφερε ότι 6,2 εκ. εργαζόμενοι απασχολούνται στον επίσημο τομέα της οικονομίας (ο άτυπος τομέας απασχολεί 5,8 εκ. άτομα). Ο αριθμός όσων έχουν ανάγκη από εργασία ανήλθε σε 1,4 εκ. άτομα. Μεταξύ των ατόμων ηλικίας 16-30 ετών, η ανεργία ήταν 15,1%, μεταξύ των γυναικών 13,3%. Από την 1η Ιανουαρίου 2022, ο αριθμός του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού ανήλθε σε 4,36 εκ. άτομα.

Όσον αφορά στις **μισθολογικές απολαβές**, σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Επιτροπή, ο μέσος μηνιαίος ονομαστικός μισθός των εργαζομένων σε επιχειρήσεις, το 2021, ανήλθε σε 3,2 εκ. σούμ (\$294). Ο μισθός αυτός υπολογίζεται με βάση πληροφορίες που λαμβάνονται από επιχειρήσεις και οργανισμούς, με εξαίρεση τις μικρές επιχειρήσεις και τη γεωργία. Σε σύγκριση με το επίπεδο του Δεκεμβρίου 2020, οι μισθοί αυξήθηκαν κατά μέσο όρο 16,2%. Οι υψηλότεροι μισθοί ήταν στον τομέα των χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων 8,29 εκ. σούμ (\$764). Ακολούθησε ο κλάδος της πληροφορικής στα 5,57 εκατ. σούμ (\$513). Τα χαμηλότερα επίπεδα μισθών καταγράφηκαν στην υγειονομική περίθαλψη και στις κοινωνικές υπηρεσίες 2,16 εκατ. σούμ (\$199) και στην εκπαίδευση 2,31 εκ. σούμ (\$212). Όσον αφορά σε διαφοροποιήσεις ανά διοικητική περιοχή, τα υψηλότερα, κατά μ.ο., επίπεδα αμοιβών παρατηρήθηκαν στην πρωτεύουσα Τασκένδη 4,94 εκ. σούμ (\$455) και στην περιφέρεια Ναβόι 4,05 εκ. σούμ (\$373). Ως προς τη δομή των επίσημα απασχολούμενων εργαζομένων, ο τομέας της εκπαίδευσης προηγείται (37,6%), ακολουθούμενος από τη βιομηχανία (18,7%) και τις κοινωνικές υπηρεσίες (16,2%).

Οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν κατά 5,2%, ξεπερνώντας την πτώση του 2020 (-4,4%). Η αύξηση αποδίδεται κυρίως λόγω των άμεσων ξένων επενδύσεων και των δανείων κατά 18,4%. Αύξηση παρουσιάζουν και οι επενδύσεις σε βάρος του πληθυσμού κατά 4,5%. Εν τω μεταξύ,

οι επενδύσεις κεφαλαίου από τις επιχειρήσεις μειώθηκαν κατά 3,6%. Οι κεντρικές επενδύσεις μειώθηκαν κατά 3,6% λόγω της απότομης μείωσης στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων και των δανείων με κρατική εγγύηση - περισσότερο από 30%. Να σημειωθεί επίσης ότι τέτοιες επενδύσεις στο συνολικό όγκο των επενδύσεων μειώθηκαν από 11% το 2020 σε 7,1% στο τέλος του περασμένου έτους. Παράλληλα, αύξηση σημειώνεται και στις επενδύσεις από τον προϋπολογισμό, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 36%. Γενικά, στο τέλος του 2021.

Σε όλους τους τομείς της οικονομίας παρατηρήθηκε αύξηση της παραγωγής. Ο όγκος **βιομηχανικής παραγωγής** αυξήθηκε κατά 8,7% (το 2020, η αύξηση ήταν 0,9%). Οι υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης παρατηρήθηκαν στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, την παροχή φυσικού αερίου, την παροχή ατμού και τον κλιματισμό - αύξηση 13%. Ο τομέας εξόρυξης ανέκαμψε από μια σοβαρή ύφεση το 2020, η παραγωγή αυξήθηκε κατά 10,7% (από μείωση 22% ένα χρόνο νωρίτερα). Ο μεταποιητικός τομέας συνεχίζει να παρουσιάζει σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης από έτος σε έτος – στο τέλος του 2021, η αύξηση της παραγωγής ανήλθε σε 8,2% (το 2020, αύξηση 7,9%). Οι κινητήριες δυνάμεις του κλάδου το 2021 ήταν η παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (19,1%), ένδυσης (18,7%), έτοιμα μεταλλικά προϊόντα εκτός από μηχανήματα και εξοπλισμός (18,9%), ποτά (17,7%), μεταλλουργία (αύξηση 8,1%), παραγωγή χημικά προϊόντα (5,7%). Παράλληλα, πτώση σημειώθηκε στην παραγωγή μηχανοκίνητων οχημάτων (κατά 5,7%), ηλεκτρολογικού υλικού (κατά 6,6%).

Ο **τομέας των υπηρεσιών** γνώρισε δυναμική ανάπτυξη. Στο τέλος του έτους, ο όγκος της παραγωγής υπηρεσιών της αγοράς αυξήθηκε κατά 19,2% με φόντο μια μέτρια αύξηση 3% το 2020. Ανάπτυξη σημειώθηκε σε όλους τους τομείς των υπηρεσιών. Τη μεγαλύτερη αύξηση στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (κατά 28,4%), υπηρεσιών επικοινωνίας και πληροφόρησης (21,8%), ακινήτων και ακινήτων (24,2%), εκπαίδευσης (28,7%), υγειονομικής περίθαλψης (26%) και ενοικίασης (21%). Ο τομέας των **μεταφορών**, μετά την πτώση το 2020 λόγω των εγκλεισμών που προκάλεσε η πανδημία, παρουσίασε διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης το 2021 – η αύξηση του όγκου των υπηρεσιών μεταφορών ανήλθε στο 16% στο τέλος του έτους, ο κύκλος εργασιών φορτίου αυξήθηκε κατά 10%, η επιβατική κίνηση κατά 9,5%. Δυναμική αύξηση σημείωσε και ο κύκλος εργασιών λιανικής 12%. Στις **κατασκευές**, παρατηρήθηκε μια μικρή επιβράδυνση στην αύξηση της παραγωγής από 9,5% το 2020 σε 6,8% το 2021. Στη **γεωργία**, αντίθετα, παρά τις δύσκολες κλιματολογικές συνθήκες, το 2021 ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής αυξήθηκε 4% (έως το τέλος του 2020 - 2,9%). Η φυτική και κτηνοτροφική παραγωγή αυξήθηκε κατά 3,9%. Η βιομηχανία ιχθυερών συνεχίζει να αναπτύσσεται με επιταχυνόμενους ρυθμούς, σημειώνοντας ανάπτυξη 21,4% (το 2020 κατά 17,9%).

Προϋπολογισμός 2021

Ο Πρόεδρος του Ουζμπεκιστάν Shavkat Mirziyoyev υπέγραψε το Νόμο «Για τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2021», τον Δεκέμβριο 2020, με έλλειμμα 2,7% του ΑΕΠ, ή 18,6 τρις σούμ (\$1,77 δις). Ο νόμος έθεσε όρια στον εξωτερικό δανεισμό με κρατικές εγγυήσεις το 2021, στα επίπεδα των \$5 δις. Για την κάλυψη του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού το 2021, εκτός από εγχώριες πηγές, όπως και το 2020, προβλέπεται η προσέλκυση δανείων με ευνοϊκούς όρους από διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ύψους περίπου \$1 δις.

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, το σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού διατέθηκε στο ποσό του 21,3% του ΑΕΠ, ή 147,2 τρισεκατομμύρια σούμ (περίπου \$14 δις), δαπάνες 24% του ΑΕΠ ή 165,8 τρις σούμ (περίπου \$15,8 δις). Έτσι, το δημοσιονομικό έλλειμμα εγκρίθηκε στο 2,7% του ΑΕΠ, ή 18,6 τρις. σούμ. Οι στόχοι για το έλλειμμα του προϋπολογισμού για το 2022 είναι 1% του ΑΕΠ (περίπου \$780 εκ.) και 0,4% (\$380 εκ.) για το 2023.

Στην τακτική συνεδρίαση της ολομέλειας του Νομοθετικού Σώματος του Oliy Majlis (Μάιος 2022), εξετάστηκε η έκθεση για την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν και τους προϋπολογισμούς των κρατικών καταπιστευματικών ταμείων για το 2021. Σύμφωνα με τον Υπ. Οικονομικών κ. Timur Ishmetov, τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού του Ουζμπεκιστάν το 2021 αυξήθηκαν κατά 23,9%, έως και 164,7 τρις σούμ (22,4% του ΑΕΠ) και μαζί με τα έσοδα των καταπιστεύματα 196,4 τρις σούμ (26,7% του ΑΕΠ). Η αύξηση των εσόδων του προϋπολογισμού, μαζί με την οικονομική ανάπτυξη, επηρεάστηκε από τη διατήρηση των υψηλών παγκόσμιων τιμών των πολύτιμων μετάλλων, τη χαλάρωση των περιορισμών καραντίνας, τη θέσπιση νέων εργαλείων φορολογικού ελέγχου και διοίκησης, σύμφωνα με την έκθεση του υπουργείου Οικονομικών. Η αύξηση των τελωνειακών εσόδων αποδόθηκε στην αύξηση του όγκου των φορολογητέων εισαγωγών και της συναλλαγματικής ισοτιμίας, στα μέτρα που έλαβαν οι τελωνειακές αρχές για την απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών, την επιτάχυνση της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την εισαγωγή νέων μεθόδων τελωνειακής διαχείρισης. Η αναλογία των άμεσων (35,8%) και των έμμεσων φόρων (34,2%) στη διάρθρωση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού παρέμεινε αμετάβλητη. Η δομή των εσόδων του προϋπολογισμού τα τελευταία τρία χρόνια έχει επηρεαστεί από αλλαγές στα μέτρα φορολογικής πολιτικής, την κατάργηση των φορολογικών κινήτρων που είχαν χορηγηθεί στο παρελθόν, την επέκταση της φορολογικής βάσης λόγω συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων στους οικονομικούς τομείς, καθώς και από τη δυναμική των τιμών των εμπορευμάτων, ανακοίνωσε το υπουργείο Οικονομικών. Η αλλαγή στη δομή των φορολογικών εσόδων συνδέεται επίσης με αύξηση του αριθμού των φορολογουμένων για ορισμένα είδη φόρων.

Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού (εξαιρουμένων των κρατικών καταπιστευματικών ταμείων) ανήλθαν σε 188,3 τρις σούμ (25,6% του ΑΕΠ). 92,0 τρις σούμ ή 48,9% των δαπανών διατέθηκαν από τον κρατικό προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση κοινωνικών δαπανών (το 87,7% αυτών των δαπανών αφορά την κοινωνική σφαίρα και τη στήριξη του πληθυσμού).

Το ισοζύγιο του ενοποιημένου προϋπολογισμού του Ουζμπεκιστάν το 2021, ήταν ελλειμματικό, έφτασε τα 40,8 τρις σούμ (-5,6% του ΑΕΠ).

Εξωτερικός Τομέας - Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα του Ουζμπεκιστάν, οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν τη διαμόρφωση των δεικτών του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών του Ουζμπεκιστάν, για το 2021, ήταν η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές, η αύξηση του κύκλου εργασιών εξωτερικού εμπορίου και της εισροής μεταφορών χρημάτων καθώς και η σχετική σταθεροποίηση στην παγκόσμια επιχειρηματική θέση.

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε με έλλειμμα 4,8 δισ. USD (3,0 δισ. USD το 2020). Ανήλθε περίπου στο 7% του ΑΕΠ. Παράλληλα, το αρνητικό ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών προϊόντων και υπηρεσιών (-\$11,4 δισ) αντισταθμίστηκε εν μέρει από το θετικό ισοζύγιο πρωτογενούς και δευτερογενούς εισοδήματος (+\$6,6 δισ). Η αύξηση του αρνητικού ισοζυγίου του χρηματοοικονομικού ισοζυγίου οφείλεται σε μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά 46% και ανήλθε σε \$3,3 δισ και των υποχρεώσεων κατά 10% και ανήλθε σε \$1,1 δισ. Η μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων οφείλεται στην αλλαγή της τιμής του νομισματικού χρυσού στις διεθνείς αγορές. Οι καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε \$2,0 δισ (\$1,7 δισ το 2020). Οι καθαρές επενδύσεις (εξαιρουμένων των εργασιών επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει συμφωνιών κοινής χρήσης προϊόντων), ανήλθαν σε \$1,9 δισ, με τη μορφή χρεωγράφων από μητρικές εταιρείες \$435,0 εκ. Η καθαρή μείωση των επενδύσεων από επιχειρήσεις που λειτουργούν βάσει συμφωνιών επιμερισμού παραγωγής ήταν \$325,0 εκ.

Οι καθαρές υποχρεώσεις επενδύσεων χαρτοφυλακίου αυξήθηκαν στα \$2,0 δις, οφείλεται στον καθορισμό χρεογράφων (ευρωμόλογα) στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές ανά δημόσιο τομέα (\$895,3 εκ.) και ιδιωτικό τομέα (\$1,1 δις). Ο συνολικός όγκος των εξωτερικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της χώρας ανήλθε σε \$70,4 δις και \$53,6 δις αντίστοιχα. Από την άποψη αυτή, η καθαρή επενδυτική θέση της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν επιδεινώθηκε κατά 17 % ή 3,5 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ και από την 1η Ιανουαρίου 2022 ανερχόταν σε \$16,8 δις.

Τα διεθνή αποθέματα, τέλος του 2021, ανήλθαν σε \$35,1 δις (οριακά υψηλότερα από τα \$34,9 δις που είχαν ανέλθει στο τέλος του 2020).

Πίνακας 1. Δομή Εισροών και Εκροών Ισοζυγίου Τρεχ. Συναλλαγών				
Δείκτες	2019	2020	2021	Μεταβολή 2021/2020
Εισροές	25.990,6	21.762,6	25.766,6	18,4%
Εξαγωγές	16.993,4	14.531,7	16.399,4	12,9%
Προϊόντων	13.898,6	12.832,2	14.142,3	10,2%
άνευ χρυσού	8.746,3	6.974,8	10.032,5	43,8%
Υπηρεσιών	3.094,8	1.699,5	2.257,1	32,8%
Πρωτογενές εισόδημα	2.956,9	1.583,0	2.377,9	50,2%
Δευτερογενές εισόδημα	6.040,3	5.647,9	6.989,3	23,8%
Εκροές	29.356,6	24.770,0	30.573,8	23,4%
Εισαγωγές	26.550,8	22.559,6	27.769,8	23,1%
Προϊόντων	21.190,0	19.048,3	23.046,4	21,0%
Υπηρεσιών	5.360,9	3.511,3	4.723,4	34,5%
Πρωτογενές εισόδημα	2.220,1	1.774,6	2.174,1	22,5%
Δευτερογενές εισόδημα	585,7	435,8	629,9	44,5%
Ισοζύγιο τρεχ. συναλλαγών	-3.366,0	-3.007,4	-4.807,2	59,8%
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ουζμπεκιστάν			Ποσά: εκ. δολ. ΗΠΑ	

Το θετικό ισοζύγιο πρωτογενούς εισοδήματος το 2021 ήταν \$203,8 εκ. (έλλειμμα \$191,6 εκ. το 2020). Η διαμόρφωση θετικού ισοζυγίου συνδέεται με την αύξηση του αριθμού των βραχυχρόνιων εργαζομένων στο εξωτερικό, που ξεκίνησε από το β' τρίμηνο, καθώς και με σημαντική αύξηση του εισοδήματός τους. Το 2021, η κύρια πηγή της συνιστώσας «Εισόδημα» ήταν οι μισθοί που έλαβαν βραχυχρόνια εργαζόμενοι από το Ουζμπεκιστάν στο εξωτερικό, οι οποίοι υπερέβησαν τα \$2,3 δις (\$1,5 δις το 2020).

Το θετικό ισοζύγιο του δευτερογενούς εισοδήματος ανήλθε σε \$6,4 δις (\$5,2 δις το 2020). Το θετικό ισοζύγιο παρέμεινε σταθερό λόγω των διασυνοριακών εμβασμάτων των μακροχρόνιων εργαζομένων. Οι μεταβιβάσεις αυτές αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των συνιστωσών του δευτερογενούς εισοδήματος και είναι χαριστικές μεταβιβάσεις σε ιδιώτες-κατοίκους (νοικοκυριά) από το εξωτερικό. Οι μεταφορές προς τα νοικοκυριά πραγματοποιούνται κυρίως μέσω διεθνών συστημάτων μεταφοράς χρημάτων. Οι εισπράξεις δευτερογενούς εισοδήματος έχουν εποχικό χαρακτήρα. Η μεταφορά των διασυνοριακών ταμειακών ροών και η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στο εξωτερικό αύξησαν σημαντικά τα διασυνοριακά εμβάσματα το 2021. Το μεγαλύτερο μέρος των διασυνοριακών εμβασμάτων που έλαβαν πολίτες του Ουζμπεκιστάν απεστάλησαν από τους συγγενείς που διαμένουν μόνιμα ή εργάζονται στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα, η μείωση των περιορισμών στη διακίνηση ατόμων πέρα από τα σύνορα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ταμειακών ροών συναλλάγματος.

Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, το 2021, οι επενδυτικές ροές κατά το 2021 ανήλθαν, οι μεν εισροές σε \$2,04 δις (+18,5% έναντι του 2020) οι δε εκροές σε \$2,6 εκ. (+51,0%

έναντι του 2020). Το απόθεμα των άμεσων ξένων επενδύσεων στο Ουζμπεκιστάν, στο τέλος του 2021, ανήλθε σε \$11,27 δις. (+9,6% έναντι του 2020) και των ο/επενδύσεων στο εξωτερικό σε \$198 εκ. (+1,4% έναντι του 2020).

Η καθαρή επενδυτική θέση του Ουζμπεκιστάν μειώθηκε κατά 17% ή \$3,5 δις και από την 1η Ιανουαρίου του 2022 ανήλθε σε \$16,8 δις. Από την άποψη αυτή, ο συνολικός όγκος των ξένων περιουσιακών στοιχείων και των εξωτερικών υποχρεώσεων της χώρας ανήλθε σε \$ 70,4 δις και \$53,6 δις αντίστοιχα. Η ανάλυση των μεταβολών της καθαρής επενδυτικής θέσης έδειξε ότι παρά τις θετικές μη λειτουργικές μεταβολές, η αύξηση των υποχρεώσεων για άμεσες επενδύσεις και επενδύσεις χαρτοφυλακίου, καθώς και δανειοληπτικές δραστηριότητες, είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην καθαρή επενδυτική θέση. Η ανάλυση της διεθνούς επενδυτικής θέσης ανά έδειξε ότι ο τομέας της γενικής κυβέρνησης παρέμεινε ως «καθαρός πιστωτής» , ενώ ο τραπεζικός τομέας ήταν «καθαρός δανειολήπτης».

Πίνακας 2. Διεθνής Επενδυτική Θέση Ουζμπεκιστάν							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Στοιχεία Ενεργητικού	38.955	44.093	48.609	49.149	54.884	65.918	70.401
Άμεσες Επενδύσεις (εκροές)	172	178	187	191	194	195	198
Στοιχεία Παθητικού	19.966	22.715	25.987	27.070	35.084	45.626	53.632
Άμεσες Επενδύσεις (εισροές)	7.136	8.661	10.045	8.993	9.582	10.288	11.278
Καθαρή Επενδυτική Θέση	18.989	21.378	22.622	22.080	19.799	20.290	16.769
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ουζμπεκιστάν [Επεξεργασία: Γραφ.ΟΕΥ ΜΟΣΧΑΣ] Ποσά: εκ. δολ.ΗΠΑ							

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ουζ/Υπ.Επενδύσεων και Διεθνούς Εμπορίου, οι πλέον ελκυστικοί κλαδικοί τομείς για τους ξένους επενδυτές ήταν η βιομηχανία ηλεκτρικής ενέργειας (ανάπτυξη 25 φορές σε σύγκριση με το 2019), ο τομέας των ΤΠΕ (ανάπτυξη 3,6 φορές) και η χημική βιομηχανία (ανάπτυξη 1,2 φορές). Κατά την εξέταση των περιφερειακών δεικτών, πρέπει να σημειώσουμε την υψηλή δυναμική της ανάπτυξης των άμεσων ξένων επενδύσεων στις περιοχές Navoi (1,7 φορές), Namangan (1,3 φορές) και Surkhandarya (1,1 φορές).

Στο χρηματοοικονομικό ισοζύγιο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα το 2021, το υπόλοιπο ανήλθε σε -\$6,29 δις (-\$4,1 δις το 2020). Η αύξηση του αρνητικού ισοζυγίου του χρηματοοικονομικού λογαριασμού οφείλεται στη μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού κατά 46% σε σχέση με τη μικρότερη μείωση των στοιχείων παθητικού κατά 10%. Η μείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων οφείλεται κυρίως στη μεταβολή της τιμής του νομισματικού χρυσού στις διεθνείς αγορές.

Το αρνητικό υπόλοιπο των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, το 2021 (-\$2,0 δις) οφείλεται σε 5 διεθνή ομόλογα που τοποθετήθηκαν στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές από τη Δημοκρατία του Ουζμπεκιστάν, εκ των οποίων: δημόσια υποχρέωση \$635,0 εκ. (για 10 χρόνια, σε 3,9%), δημόσια υποχρέωση 2,5 τρις UZS (για 3 χρόνια, σε 14,0%), υποχρέωση εταιρείας "UzNefteGas" \$700 εκ. (για 7 χρόνια, στο 4,75%), υποχρέωση εταιρείας «UZAUTO MOTORS» \$300 εκ. (για 5 χρόνια, σε 4,85%), υποχρέωση τράπεζας Iprotka Bank 785 δις UZS (για 3 χρόνια, σε 16,0%).

Η ανάλυση της συνιστώσας «νόμισμα και καταθέσεις» κατά κλάδους της οικονομίας έδειξε ότι ο κύριος όγκος πράξεων αφορά «άλλους τομείς», αφού σε αυτούς τους τομείς λαμβάνεται υπόψη η αύξηση της αποταμίευσης πληθυσμού σε ξένο νόμισμα. Ταυτόχρονα, τα περιουσιακά στοιχεία του πληθυσμού σε ξένο νόμισμα αυξάνονται συνεχώς λόγω του επαναπατρισμού των εισοδημάτων των πολιτών του Ουζμπεκιστάν που εργάζονται στο εξωτερικό, καθώς και λόγω των εισπράξεων στους ξένους λογαριασμούς κατοίκων – νομικών προσώπων.

Πίνακας 3. Δομή Χρηματοοικονομικών Εισροών-Εκροών			
Δείκτες	2019	2020	2021
Χρηματοοικονομικό Ισοζύγιο	-5.065,1	-4.119,0	-6.293,7
Στοιχεία Ενεργητικού	4.036,9	7.048,2	3.792,1
Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό	3,1	11,3	2,6
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	-	-	-
Λοιπές επενδύσεις	2.627,2	5.265,5	4.255,9
..νόμισμα/καταθέσεις	591,0	3.149,4	3.282,0
..εμπορικές πιστώσεις	2037,2	2.112,8	970,0
Ρευστά αποθεματικά	1.406,6	1.771,4	-466,4
Στοιχεία Παθητικού	9.102,0	11.167,2	10.085,8
Άμεσες επενδύσεις από εξωτερικό	2.316,5	1.728,2	2.044,5
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	1.345,7	1.389,4	1.994,9
Χρηματοοικονομικά παράγωγα	-4,3	-6,4	-12,7
Λοιπές επενδύσεις	5.444,0	8.056,0	6.059,3
..δάνεια	5.866,9	7.081,2	4.355,3
..εμπορικές πιστώσεις	-560,8	568,5	856,2
..λοιπές πληρωμές	80,4	205,3	-3,4
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ουζμπεκιστάν [Επεξεργασία: Γραφ.ΟΕΥ ΜΟΣΧΑΣ] Ποσά: εκ. δολ.ΗΠΑ			

Εξωτερικό Χρέος

Το συνολικό εξωτερικό χρέος αντικατοπτρίζει τις υποχρεώσεις των κατοίκων προς μη κατοίκους, οι οποίες απαιτούν την αποπληρωμή κύριου χρέους και τόκων. Το συνολικό εξωτερικό χρέος περιλαμβάνει το δημόσιο χρέος και εγγυημένο από το κράτος (δημόσιο εξωτερικό χρέος) και το μη εγγυημένο εξωτερικό χρέος (εξωτερικό χρέος του ιδιωτικού τομέα). Το συνολικό εξωτερικό χρέος διατηρεί αυξητική τάση. Αυτή η διαδικασία εξηγείται, για το δημόσιο χρέος, από την προσέλκυση νέων εξωτερικών δανείων για τη χρηματοδότηση κρατικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη των βιομηχανιών και της περιοχής, ενώ το χρέος του ιδιωτικού τομέα άρχισε να αυξάνεται κυρίως λόγω της προσέλκυσης νέων δανείων και της αποπληρωμής του υπάρχοντος χρέους από τις εμπορικές τράπεζες και άλλους τομείς της οικονομίας.

Ο όγκος του συνολικού εξωτερικού χρέους του Ουζμπεκιστάν την 1η Ιανουαρίου 2022 αυξήθηκε σε \$39,6 δις, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 16% σε σύγκριση με τις αρχές του 2021. Το δημόσιο εξωτερικό χρέος (κυβέρνηση και εγγυημένο εξωτερικό χρέος) του Ουζμπεκιστάν αυξήθηκε κατά 11% και ανήλθε σε \$23,7 δις, λόγω της προσέλκυσης νέων δανείων και το ιδιωτικό εξωτερικό χρέος (μη εγγυημένο από το Κράτος) αυξήθηκε κατά 24% και ανήλθε σε \$15,88 δις.

Συνολικά \$3,8 δις προσελκύστηκαν από το δημόσιο, εκ των οποίων τα \$635,0 εκ. είναι τίτλοι που εκδόθηκαν με επιτόκιο 3,9 % για 10 χρόνια και 2,5 τρισεκατομμύρια UZS που εκδόθηκαν σε 14 %, με ζετή λήξη στις 12 Ιουλίου 2021. Το ιδιωτικό εξωτερικό χρέος αυξήθηκε κατά 24% και ανήλθε σε \$15,8 δις και προσελκύστηκε κυρίως από τον τραπεζικό τομέα, τον τομέα της ενέργειας (πετρέλαιο και φυσικό αέριο), τον τομέα των ορυχείων και μεταλλουργίας.

Πίνακας 4. Δομή Εξωτερικού Χρέους			
Δείκτες	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022
Σύνολο	24.633,5	34.169,2	39.558,8
Κρατικό εξωτερικό χρέος	15.869,6	21.358,1	23.725,5
..διεθνή κρατικά ομόλογα	1.1017,0	1.929,4	2.668,4
Ιδιωτικό εξωτερικό χρέος	8.763,9	12.811,1	15.833,3
..από μητρικές επιχειρήσεις	825,8	906,5	1.282,0
Τομείς Οικονομίας			

Τραπεζικός τομέας	2.920,2	6.277,9	7.337,8
Ενεργειακός τομέας	4.852,3	4.433,1	5.046,3
Τηλεπικοινωνιακός τομέας	225,5	193,6	112,0
Κλωστοϋφαντουργικός τομέας	162,7	253,5	317,7
Τομέας ορυκτών και μεταλλουργίας	1,5	323,7	985,6
Άλλοι τομείς	601,6	1.329,4	2.033,9
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ουζμπεκιστάν [Επεξεργασία: Γραφ.ΟΕΥ ΜΟΣΧΑΣ] Ποσά: εκ. δολ.ΗΠΑ			

Μεταρρυθμίσεις

Ο ρόλος του Προέδρου Mirziyoyev έχει υπάρξει καθοριστικός για την οικονομική φιλελευθεροποίηση της χώρας τα τελευταία 5 χρόνια. Με τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και την αυξανόμενη διαφάνεια, έχει βελτιωθεί το επιχειρηματικό κλίμα και η χώρα αναβαθμίστηκε στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας για την διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας καταλαμβάνοντας την 69^η θέση το 2020 από την 141^η παλαιότερα.

μεγαλύτερο επίπεδο επιχειρηματικής ανάπτυξης ήταν οι περιφέρειες πρωτεύουσας, Nanangan και Navoi.

Το 2019 εγκρίθηκε ο Οδικός Χάρτης που αναπτύχθηκε με τη συμμετοχή διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για τις κύριες κατευθύνσεις των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν για την περίοδο 2019-2021. Μεταξύ των πιο σημαντικών εργασιών είναι η αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας, του τομέα των υπηρεσιών, των μικρών επιχειρήσεων και της ιδιωτικής επιχειρηματικότητας στη δομή της εθνικής οικονομίας, καθώς και η προηγμένη ανάπτυξη υψηλής τεχνολογίας παραγωγής τελικών προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Την περίοδο 2016-2019, η κλαδική δομή της οικονομίας βελτιώθηκε σημαντικά προς την παραγωγή προϊόντων με υψηλότερη προστιθέμενη αξία. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της βιομηχανίας ανήλθε σε 8,9% (στην Κιργιζία 7,2%, στο Καζακιστάν 3,7%). Το μερίδιο της βιομηχανίας στο Ουζμπεκιστάν αυξήθηκε από 18,7% σε 27,3%.

Η κύρια αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής προέρχεται από τη μεταποιητική βιομηχανία πιο υψηλής τεχνολογίας, της οποίας το μερίδιο στο ΑΕΠ αυξήθηκε από 11,5% το 2016 σε 19,6% το 2021. Δυναμικά αναπτύχθηκε και ο τομέας των υπηρεσιών, ο οποίος κατά την περίοδο αυτή αυξήθηκε ετησίως κατά μέσο όρο 12 τοις εκατό ετησίως. Παράλληλα, ο αγροτικός τομέας, ο οποίος αντιπροσώπευε το 30,8% το 2016, μειώθηκε στο 25,5% το 2019.

Πολλά διοικητικά εμπόδια για τις επιχειρήσεις έχουν εξαλειφθεί, η παρέμβαση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες έχει απαγορευτεί και το επιχειρηματικό κλίμα για τους επιχειρηματίες έχει βελτιωθεί. Ενεργή στήριξη παρείχε και το κράτος κατά τη διάρκεια της

πανδημίας - από αναβολές φόρων, χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους και ολοκληρώθηκε με τη χορήγηση επιδοτήσεων στους επιχειρηματίες. Το 2016, ο αριθμός των εγγεγραμμένων μικρών επιχειρήσεων ήταν 278 χιλ., το 2021, 503 χιλ. Το 2016, ο αριθμός των νεοσύστατων επιχειρήσεων ήταν περίπου 28 χιλ., το 2021 - 95 χιλ.

Οι μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση των διαρθρωτικών χαρακτηριστικών της οικονομίας θα συνεχιστούν. Το επίκεντρο είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών μέσω της εισαγωγής καινοτομιών, η ανάπτυξη βιομηχανιών υψηλής τεχνολογίας με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Μεταρρυθμίσεις στον αγροτικό τομέα

Στον τομέα της γεωργίας, η Στρατηγική έθεσε ως στόχο τον εκσυγχρονισμό και την εντατική ανάπτυξη. Στο πλαίσιο των συστημικών μεταρρυθμίσεων το 2017-2021, καταργήθηκε η πρακτική παραγωγής ακατέργαστου βαμβακιού, δημητριακών, στάχου με βάση την κρατική παραγγελία και καθορισμού των κρατικών τιμών αγοράς για αυτά. Το σύστημα γεωργικής διαχείρισης έχει βελτιωθεί. Πραγματοποιήθηκε η βελτιστοποίηση των σπαρμένων εκτάσεων που προβλέπει η Στρατηγική Δράσης, με στόχο τη μείωση της σποράς σιτηρών και βαμβακιού. Το 2017-2020 εισήχθησαν τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού σε 256 χιλ. εκτάρια. Έχει εισαχθεί ένα πληροφοριακό σύστημα για την παρακολούθηση της χρήσης των υδάτινων πόρων σε εγκαταστάσεις άρδευσης. Ταυτόχρονα, η κατάσταση με την κατανάλωση νερού συνεχίζει να είναι τεταμένη στο Ουζμπεκιστάν στο πλαίσιο της έλλειψης υδατικών πόρων λόγω της αύξησης της ζήτησης νερού λόγω της ανάπτυξης της οικονομίας και του πληθυσμού. Η έλλειψη επιδεινώνεται από την αναποτελεσματική χρήση του νερού, καθώς και από τις απώλειες νερού λόγω απαρχαιωμένων και υποβαθμισμένων υποδομών. Οι απώλειες νερού στα αρδευτικά δίκτυα είναι 35-40%. Από την άποψη αυτή, εγκρίθηκε η ιδέα για την ανάπτυξη των υδατικών πόρων της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν για την περίοδο 2020-2030. Η μεταρρύθμιση της αποδοτικότητας των υδάτων θα είναι μια από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις τα επόμενα χρόνια. Η Στρατηγική Αγροτικής Ανάπτυξης της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν για την περίοδο 2020-2030 καλύπτει εννέα τομείς προτεραιότητας. Μεταξύ αυτών είναι η ανάπτυξη νέων αγροτικών clusters και συνεργασιών για την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων ποιότητας με εξαγωγικό προσανατολισμό, η δημιουργία αλυσίδων αξίας και η αύξηση του εισοδήματος των αγροτικών παραγωγών. Εγκρίθηκε επίσης στρατηγική για την ανάπτυξη αγροτικών τεχνολογιών, για την εφαρμογή της οποίας δημιουργήθηκε το Κέντρο Ψηφιοποίησης του Αγροτοβιομηχανικού Συγκροτήματος που υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας.

Χρηματοπιστωτική πολιτική

Ένας από τους στόχους του πρώτου συνόλου οικονομικών μεταρρυθμίσεων της στρατηγικής δράσης είναι η βελτίωση της νομισματικής πολιτικής, η εισαγωγή μηχανισμών αγοράς για τη ρύθμιση του νομίσματος και η διασφάλιση της σταθερότητας του εθνικού νομίσματος. Βασική απόφαση προς αυτή την κατεύθυνση ήταν η απελευθέρωση της εγχώριας αγοράς συναλλάγματος τον Σεπτέμβριο του 2017 με τη διαμόρφωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος, που επέτρεψε σε νομικά και φυσικά πρόσωπα να το μετατρέψουν ελεύθερα. Το 2018, η δραστηριότητα της Κεντρικής Τράπεζας αναμορφώθηκε, ενισχύθηκε η ανεξαρτησία της και ο στόχος προτεραιότητας της δραστηριότητας ήταν η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Το 2019, τέθηκε το καθήκον να διασφαλιστεί, από την 1η Ιανουαρίου 2020, μια σταδιακή μετάβαση της νομισματικής πολιτικής στο καθεστώς στόχευσης πληθωρισμού. Ο μηχανισμός για τον καθορισμό του επιπέδου των επιτοκίων έχει μεταρρυθμιστεί. Από την 1η Ιανουαρίου 2020, τα επιτόκια των δανείων που εκδίδονται από εμπορικές τράπεζες σε εθνικό νόμισμα άρχισαν να καθορίζονται σε επίπεδο όχι χαμηλότερο από το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Κεντρικής Τράπεζας και από την 1η Ιανουαρίου 2021, οι εμπορικές τράπεζες είχαν το δικαίωμα καθορίζουν ανεξάρτητα τα επιτόκια.

Σύμφωνα με τις βασικές κατευθύνσεις της νομισματικής πολιτικής για το 2021 και την περίοδο 2022-2023, έχει τεθεί στόχος μείωσης του πληθωρισμού στο 10% το 2021 και σταθερός στόχος πληθωρισμού 5% για το 2023. Το τρέχον σχετικά στενό περιβάλλον νομισματικής πολιτικής θα συνεχιστεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Το έλλειμμα του ενοποιημένου προϋπολογισμού προβλέπεται να μειωθεί στο 2,5% του ΑΕΠ το 2022. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις θα συνεχιστούν και η απελευθέρωση των ρυθμιζόμενων τιμών σχεδιάζεται για το 2022-2023.

Φορολογική πολιτική

Μια άλλη βασική μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης και στην απλούστευση του φορολογικού συστήματος είναι η φορολογική μεταρρύθμιση. Από το 2018 έχει γίνει πορεία για τη σταδιακή κατάργηση των φορολογικών πλεονεκτημάτων και προτιμήσεων. Με την εισαγωγή της νέας έκδοσης του Φορολογικού Κώδικα από το 2020, τα περισσότερα φορολογικά κίνητρα έχουν ακυρωθεί, αλλά στον αγώνα κατά της πανδημίας, η εφαρμογή τους επεκτάθηκε για τη στήριξη του πληθυσμού και της οικονομίας. Τα ποσοστά φορολόγησης για μεν τα φυσικά πρόσωπα ανέρχονται σε 12% για τους μόνιμους κατοίκους και 20% για τους ξένους, ενώ για τα νομικά πρόσωπα διαμορφώνονται ως εξής: όταν τα έσοδα δεν υπερβαίνουν το 1 δις σουμ (\$100.000) σε 4% (με μεγάλες διακυμάνσεις αναλόγως κριτηρίων απόστασης από τα αστικά κέντρα και κατηγορίας εργασιών) και όταν το υπερβαίνουν σε 15%.

Επενδυτική πολιτική

Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συνέβαλε στην πιο ενεργή εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής, η οποία οδήγησε σε δυναμική ανάπτυξη των χρηματοοικονομικών επενδύσεων. Εφαρμόζεται η Στρατηγική Επενδυτικής Πολιτικής της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν έως το 2025. Το έγγραφο προβλέπει την ανάπτυξη της αγοράς κινητών αξιών, τη διεύρυνση του επενδυτικού δυναμικού των εμπορικών τραπεζών, τη διαμόρφωση μιας διαφοροποιημένης κεφαλαιαγοράς, την αύξηση των επενδυτικών ευκαιριών των επιχειρήσεων, την ενεργό συμμετοχή των δημόσιων κεφαλαίων σε επενδυτικές δραστηριότητες, καθώς και καθώς η αύξηση της αποτελεσματικότητας της διανομής των δημοσίων πόρων.

Τα επόμενα πέντε χρόνια, το μερίδιο των επενδύσεων στο ΑΕΠ θα παραμείνει στο 30% περίπου, δηλαδή \$120 δις, εκ των οποίων τουλάχιστον \$70 δις θα είναι ξένες επενδύσεις. Ως μέρος των έργων συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σχεδιάζεται να προσελκύσει \$14 δις για την ανάπτυξη των μεταφορών, της οδοποιίας, της διαχείρισης των υδάτων και άλλων τομέων. Επιπλέον, σχεδιάζεται η δημιουργία Αναπτυξιακής Τράπεζας για την τόνωση της βιομηχανίας και τη βελτίωση των υποδομών στις περιφέρειες. Κατά τη σύναψη επενδυτικών συμφωνιών με εγχώριες επιχειρήσεις που πραγματοποιούν μεγάλες επενδύσεις, το κράτος εγγυάται τη διατήρηση των επενδυτικών συνθηκών για 10 χρόνια. Θα εισαχθεί επίσης μια μεθοδολογία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των έργων που υλοποιούνται με τη συμμετοχή διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με βάση σαφή κριτήρια, και ένα σύγχρονο σύστημα διαχείρισης αυτών των έργων.

Τραπεζικό σύστημα

Στον τομέα της μεταρρύθμισης του τραπεζικού συστήματος, τέθηκαν καθήκοντα για τη διασφάλιση της σταθερότητας του επιπέδου κεφαλαιοποίησης και της καταθετικής βάσης των τραπεζών και την επέκταση του δανεισμού. Σχεδόν όλοι οι στόχοι που τέθηκαν έχουν επιτευχθεί.

Το 2018-2020, ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων στο Ουζμπεκιστάν αυξήθηκε κατά 55. Από την 1η Ιανουαρίου 2021, το ενεργητικό των εμπορικών τραπεζών έφθασε τα 366,1 τρις σούμ (\$33 δις), σημειώνοντας αύξηση 120% σε σύγκριση με το 2017. Ο συνολικός όγκος των δανείων που χορηγήθηκαν σε κλάδους της οικονομίας ανήλθε σε 277 τρις σούμ (\$26 δις), σημειώνοντας αύξηση 150% σε σύγκριση με το 2017. Η αύξηση των πραγματικών δανείων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν κατά μέσο όρο 38,6% ετησίως, ενώ οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 18,5%. Ταυτόχρονα, το επίπεδο δολαριοποίησης στον τραπεζικό τομέα έχει μειωθεί σημαντικά. Εάν το μερίδιο των στοιχείων ενεργητικού σε ξένο νόμισμα στο σύνολο του ενεργητικού

των τραπεζών το 2017 ήταν 64%, τότε το 2020 μειώθηκε σε 50,2% (το μερίδιο των δανείων σε ξένο νόμισμα μειώθηκε από 62,3% σε 49,9% και το μερίδιο των καταθέσεων σε ξένο νόμισμα, από 48,4% σε 43,1%. Σχεδιάζεται να μειωθεί το επίπεδο δολαριοποίησης της οικονομίας από 50,2% το 2020 σε 45% το 2022.

Χάρη στις συνεχιζόμενες μεταρρυθμίσεις, οι εγχώριες εμπορικές τράπεζες για πρώτη φορά στην ιστορία άρχισαν να εισέρχονται στη διεθνή κεφαλαιαγορά. Η Uzpromstroybank, η Εθνική Τράπεζα Εξωτερικών Οικονομικών Υποθέσεων, η Iprotka-Bank εξέδωσαν ευρωομόλογα για να προσελκύσουν μακροπρόθεσμα κεφάλαια από το Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Το German Development Finance Institute και η Triodos Investment Management επένδυσαν στο εγκεκριμένο κεφάλαιο της Irak Yuli Bank μέσω αγοράς μετοχών.

Ο τραπεζικός τομέας έχει μειώσει την έκθεση σε κρατικές επιχειρήσεις και σε συναλλαγματικό κίνδυνο, ενώ ταυτόχρονα βελτιώνει την κεφαλαιοποίηση. Σχεδόν \$4,3 δις από δάνεια που χρηματοδοτούνται από το UFRD σε κρατικές εταιρείες μεταφέρθηκαν από τον ισολογισμό κρατικών τραπεζών στο UFRD και το UFRD άλλαξε επίσης δάνεια \$1,5 δις για συμμετοχή σε μετοχές σε κρατικές τράπεζες. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, τα κόκκινα δάνεια (όσα έχουν καθυστέρηση άνω των 90 ημερών) ως ποσοστό στο σύνολο δανείων του τραπεζικού συστήματος ευρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα (είχαν ανέλθει σε 3,2 τρις σομ (\$250εκ) αντιστοιχώντας στο 1,5% στις αρχές του 2020), το Δεκέμβριο 2020 όμως αυξήθηκαν στο 2,1%, λόγω του αντίκτυπου της κρίσης του κορωνοϊού στην οικονομία. Η ρυθμιστική Αρχή εκτιμά ότι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος είναι να διασφαλιστεί η αδιάλειπτη δραστηριότητα των επιχειρηματιών-πελατών των εμπορικών τραπεζών και για το λόγο αυτό έχουν διοχετευτεί άνω των 120 τρις σομ (\$9,4 δις) για λόγους αύξησης του κεφαλαίου κίνησης, σε περισσότερες από 100 χιλ. μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες επλήγησαν από την πανδημία. Όσον αφορά στα προβληματικά ενυπόθηκα δάνεια, ανέρχονται στο 1,1% του συνόλου των παρασχεθέντων.

Πολιτική ιδιωτικοποιήσεων

Ένα από τα βασικά καθήκοντα που έχει τεθεί από τη Στρατηγική Δράσης είναι η εφαρμογή θεσμικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο τη μείωση της παρουσίας του κράτους στην οικονομία. Πολλά έχουν γίνει προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά μέχρι στιγμής το μερίδιο της κρατικής παρουσίας στην οικονομία παραμένει υψηλό. Περίπου το 50% του ΑΕΠ της χώρας και το 20% του όγκου του εξωτερικού εμπορίου παράγονται από κρατικές επιχειρήσεις, οι οποίες παρέχουν περισσότερα από τα μισά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού ενώ απασχολούν λιγότερο από το 10% του απασχολούμενου πληθυσμού.

Ως εκ τούτου, επί του παρόντος διεξάγεται μια από τις πιο περίπλοκες μεταρρυθμίσεις (κρατικές επιχειρήσεις), η οποία προβλέπει ιδιωτικοποιήσεις μεγάλης κλίμακας, μείωση της συμμετοχής του κράτους στα εγκεκριμένα κεφάλαια των οικονομικών φορέων, εισαγωγή αρχών της αγοράς διαχείρισης στις κρατικές επιχειρήσεις και τη δημιουργία πρόσθετων ευκαιριών προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων.

Τα προηγούμενα χρόνια είχαν γίνει προετοιμασίες για τη μεταρρύθμιση των κρατικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας των απαραίτητων θεσμών. Η ενεργή ιδιωτικοποίηση της κρατικής περιουσίας ξεκίνησε το 2021. Τον Φεβρουάριο 2021, με Προεδρικό Διάταγμα ενέκρινε κατάλογο 11 κρατικών περιουσιακών στοιχείων που τίθενται πλήρως σε δημοπρασία, καθώς και 18 επιχειρήσεις των οποίων οι κρατικές μετοχές θα πρέπει να πωληθούν το 2021. Μεταξύ αυτών είναι το διυλιστήριο πετρελαίου Ferghana (100% των μετοχών), το Quartz (89,5%), το Trust-12 (51%), το Kokand Mechanical Plant (64,1%), το Uzbekkhimmash (44,7%), το «Jizzah plastic» (85,8%), το οινοποιείο Samarkand (71,2%) και άλλες εγκαταστάσεις.

Από την 1η Ιουλίου 2021 έχουν ιδρυθεί Εποπτικά Συμβούλια και Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου σε επιχειρήσεις με κρατική συμμετοχή και από την 1η Ιανουαρίου 2022 έχει θεσπιστεί το

δικαίωμα κρατικής συμμετοχής στη διαχείριση μεμονωμένων ανωνύμων εταιρειών σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη Στρατηγική για τη Διαχείριση και τη Μεταρρύθμιση Επιχειρήσεων με Κρατική Συμμετοχή για την περίοδο 2021-2025, ο αριθμός των συναφών επιχειρήσεων πρόκειται να μειωθεί κατά 75%. Τα επόμενα χρόνια αναμένεται μια μεγάλη κλίμακα ιδιωτικοποίησης της κρατικής περιουσίας, μεταξύ άλλων με τη συμμετοχή ξένων στρατηγικών επενδυτών. Έχουν δημιουργηθεί όλες οι απαραίτητες θεσμικές και κανονιστικές προϋποθέσεις για αυτό.

Το Ουζμπεκιστάν πρόκειται να πουλήσει πλήρως ή εν μέρει 620 κρατικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων από τις μεγαλύτερες ενεργειακές και χρηματοοικονομικές εταιρείες της χώρας. Μεταξύ αυτών που πρόκειται να ιδιωτικοποιηθούν εν μέρει είναι η Uzbekneftegaz (συνεισφέρει κατά 15% στο ο/ΑΕΠ), η Navoi Mining and Metallurgical Combine, η Uzbekistan Airways, η Uzbekistan Railways και η αυτοκινητοβιομηχανία Uzavtosanoat. Περισσότερες από 500 εταιρείες στους τομείς των χημικών, του τουρισμού, της μεταποίησης, των τροφίμων-ποτών και του χρηματοοικονομικού τομέα σχεδιάζεται να ιδιωτικοποιηθούν πλήρως. Το καθεστώς ιδιωτικοποιήσεων ανακοινώθηκε στις αρχές του 2020 και περιγράφηκε περαιτέρω στο Προεδρικό Διάταγμα αρ. PD-6096 (27/10/2020). Το διάταγμα καθόρισε τους μεταρρυθμιστικούς στόχους του κράτους, η ιδιωτικοποίηση όμως είχε ήδη ξεκινήσει: η αποστολή του Ουζμπεκιστάν στον ΟΗΕ ανέφερε την πώληση 299 κρατικών περιουσιακών στοιχείων τον Μάιο του 2020, αξίας \$33 εκ.

Το Κράτος δεν ιδιωτικοποιεί τα στρατηγικά σημαντικά περιουσιακά του στοιχεία (η πώληση του 15% μιας κρατικής εταιρείας λογίζεται ως συγκέντρωση κεφαλαίων και όχι ιδιωτικοποίηση). Δεν είναι επίσης η πρώτη φορά που το Ουζμπεκιστάν ανακοινώνει ένα τεράστιο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Παρόμοιες προσπάθειες είχαν γίνει το 2007 και το 2017. Το Κράτος φαίνεται πιο προσηλωμένο στην ιδιωτικοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Ένα διάταγμα του Μαΐου 2020 περιγράφει το σχέδιο μείωσης του κρατικού μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων του συστήματος από 85% σε 40% έως το 2025 μέσω της πλήρους πώλησης έξι μεγάλων κρατικών εμπορικών τραπεζών. Ταυτόχρονα, ένα διάταγμα του Φεβρουαρίου 2020 είχε επεκτείνει την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας επί των εμπορικών τραπεζών, παρέχοντάς της την εξουσία να απολύει τη διοίκηση τραπεζών και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, να επιθεωρεί συστήματα και διαδικασίες όποτε κρίνει σκόπιμο και να απαγορεύει την πληρωμή μερισμάτων. Αυτό δείχνει τη διαρκή αμφιθυμία του κράτους ως προς τις ιδιωτικοποιήσεις: από τη μια πλευρά, η προσπάθεια προσέλκυσης εισροών σκληρού νομίσματος με ιδιωτικοποιήσεις και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις. από την άλλη, μια βαθιά ριζωμένη απροθυμία να εγκαταλείψουμε τον κεντρικό έλεγχο. Το κράτος σχεδιάζει να πουλήσει πλήρως μικρά, μη βασικά περιουσιακά στοιχεία και να δημοπρατήσει μη ελέγχουσα μερίδια σε ορισμένα βασικά περιουσιακά στοιχεία. Οι προηγούμενες προσπάθειες ιδιωτικοποίησης απέτυχαν.

Το τραπεζικό σύστημα του Ουζμπεκιστάν συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από υψηλή κρατική συμμετοχή: το 84% του συνόλου των τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων ανήκει ακόμη σε κρατικές τράπεζες και το 64% σε πέντε κρατικές τράπεζες (Εθνική Τράπεζα, Asakabank, Uzpromstroybank, Iproteka-bank και Agrobank). Το μερίδιο των καταθέσεων των τραπεζών με κρατικό μερίδιο σε σχέση με τα δάνεια είναι 32,9%. Για σύγκριση: στις ιδιωτικές τράπεζες αυτό το ποσοστό είναι περίπου 96 τοις εκατό. Οι μεμονωμένες καταθέσεις αντιπροσωπεύουν μόνο το 24% των συνολικών καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα, που είναι περίπου το 5% του ΑΕΠ. Επομένως, ένα από τα πιο σημαντικά καθήκοντα είναι η προσέλκυση των αποταμιεύσεων του πληθυσμού στο τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα. Προβλέπεται εκτεταμένη ιδιωτικοποίηση στον τραπεζικό τομέα, οι προετοιμασίες για την οποία ξεκίνησαν με την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος «Σχετικά με τη Στρατηγική για τη Μεταρρύθμιση του Τραπεζικού Συστήματος της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν για την περίοδο 2020-2025» της 12ης Μαΐου 2020. Σύμφωνα με το έγγραφο, η Iproteka-Bank, η Uzpromstroybank, η Asakabank, η Aloqabank, η Qishloq Qurilish Bank και η Turonbank θα

ιδιωτικοποιηθούν. Η Uzpromstroybank, στη διαδικασία προετοιμασίας για ιδιωτικοποίηση, με την υποστήριξη της EBRD, ξεκίνησε την εμπορευματοποίηση του επιχειρηματικού μοντέλου και τη μεταρρύθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης. Για να στηρίξει την ιδιωτικοποίηση της JSCIB Ipoteka-Bank, η International Finance Corporation (IFC) της χορήγησε δάνειο. Το πρώτο βήμα έγινε: επετεύχθη συμφωνία για την πώληση του κρατικού μεριδίου της Ipoteka-Bank στην ουγγρική τράπεζα OTP.

Κλαδικοί Τομείς στην Οικονομία

Τομέας Πληροφορικής

Το Ουζμπεκιστάν προσελκύει ειδικούς πληροφορικής, εισάγοντας ειδικές βίζες πληροφορικής πολλαπλών εισόδων τριών ετών, απλοποιώντας τη διαδικασία απόκτησης αδειών παραμονής. Το πρόγραμμα μετεγκατάστασης παρέχει προνόμια σε μετανάστες τεχνολογίας, όπως πιστωτικές κάρτες και κάρτες sim, βοήθεια για στέγαση και εύρεση εργασίας για τους συζύγους, εγγραφή παιδιών στα σχολεία και ένα «One Stop Shop» για την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, την πρόσληψη προσωπικού και την εύρεση γραφείων. Επιπλέον πρόσθετο κίνητρο προσέλκυσης των ξένων επιχειρήσεων αποτελεί και το χαμηλό μισθολογικό κόστος αφού ο μέσος μηνιαίος μισθός στο Ουζμπεκιστάν είναι περίπου \$200 το μήνα.

Το IT Park της Τασκένδης¹, που ξεκίνησε το 2017, φιλοξενεί πλέον περισσότερες από 650 εταιρείες, οι οποίες απαλλάσσονται από την καταβολή φόρων και δασμών μέχρι το 2028, έχουν καλύτερους όρους από αυτούς που υπήρχαν στη Ρωσία ή τη Λευκορωσία ακόμη και πριν από την επιβολή κυρώσεων. Μεταξύ των εταιρειών που βρίσκονται ήδη εκεί είναι η Amazon, UPS, DHL και Νοίνο. 58 πανεπιστήμια διαθέτουν εξειδικευμένα μαθήματα πληροφορικής, 20 από αυτά είναι εξ ολοκλήρου εστιασμένα στην πληροφορική. Υπάρχουν ήδη πάνω από 20.000 υψηλά καταρτισμένοι ειδικοί αυτή τη στιγμή, και ο αριθμός τους θα αυξάνεται κατά τουλάχιστον 10.000 ετησίως.

Στόχος του Ουζμπεκιστάν είναι να αυξήσει τον όγκο των εξαγωγών υπηρεσιών πληροφορικής της χώρας σε \$1 δις μέχρι το 2028, 25 φορές περισσότερο από το 2021. Ο στόχος για το 2022 είναι \$100 εκατ. υπερδιπλάσιο από το 2021 και 50 φορές περισσότερο από το πρώτο έτος το 2017. Με 1 δις δολάρια, οι εξαγωγές πληροφορικής του Ουζμπεκιστάν θα ξεπεράσουν την αξία εξαγωγών των γεωργικών και κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Αν αυτοί οι στόχοι επιτευχθούν τότε τα έσοδα από τις εξαγωγές υπηρεσιών πληροφορικής θα αποτελούν την δεύτερη πηγή εισπράξεων μετά τις εξαγωγές χρυσού. Εκτιμάται ότι το 80% των εξαγωγών πληροφορικής του Ουζμπεκιστάν κατευθύνονται προς τις ΗΠΑ. Η εισηγμένη στο Nasdaq εταιρεία λογισμικού EPAM (<https://www.epam.com/>) που αρχικά είχε ιδρυθεί στη Λευκορωσία και έχει μεταφέρει την έδρα της στη Νέα Υόρκη, αύξησε τον αριθμό των υπαλλήλων της που εργάζονται στην Τασκένδη από 300 σε 3.000.

Η ουκρανική κρίση έχει αφενός προκαλέσει εισροή ειδικών πληροφορικής αφετέρου έχει περιορίσει τις εξαγωγές υπηρεσιών αντίστοιχων εταιρειών από τις κυριότερες ανταγωνίστριες χώρες στην περιοχή που είναι η Ρωσία και η Λευκορωσία. Η Ρωσική Ένωση Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, δήλωσε τον Μάρτιο ότι 50.000 έως 70.000 ειδικοί είχαν εγκαταλείψει τη Ρωσία και έως και 100.000 άλλοι ενδέχεται να τους ακολουθήσουν τον επόμενο μήνα.

Ενεργειακός τομέας

Ο ενεργειακός κλάδος είναι σημανουσας σημασίας για την ο/οικονομία. Το Ουζμπεκιστάν συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλύτερων παραγωγών φ.α παγκοσμίως (60 δις κ.μ. ετησίως) με το 70% της παραγωγής να παρέχεται από την Uzbekneftegaz JSC.

---

¹ [ITPARK \(it-park.uz\)](http://ITPARK(it-park.uz))

Η Ο/Κυβέρνηση εφαρμόζει μεγάλης κλίμακας μεταρρυθμίσεις τα τελευταία χρόνια για να ενισχύσει την ενεργειακή του βιομηχανία. Τα προβλήματα σχετίζονται με την υψηλή φθορά του εξοπλισμού, τον αργό ρυθμό συντήρησης των υποδομών, τις ελαττωματικές λειτουργίες του μηχανολογικού εξοπλισμού, τις ανεπαρκείς εγκαταστάσεις και τους αγωγούς αερίου και τις γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος που έχουν υπερβεί τον κύκλο ζωής τους. Ταυτόχρονα, η ανεπαρκής εισαγωγή τεχνολογιών εξοικονόμησης πόρων και ενέργειας έχουν αυξήσει τις τεχνολογικές απώλειες και έχουν κάνει συχνότερες τις διακοπές παροχής καυσίμων και ενεργειακών πόρων.

Αποθέματα και παραγωγή ενεργειακών πόρων στο Ουζμπεκιστάν (πηγή: IEA)

Ορυκτή ενεργειακή πηγή	Αποθέματα	Παραγωγή (2019)
Φ. Αέριο (δισ κ.μ.)	2.239,9	60,40
Πετρέλαιο Συμπυκνώματα Αερίου (εκ.τόνοι)	178,1	2,09
Άνθρακας	1.950,1	4,05
Ουράνιο (χιλ. τόνοι)	96,7	(2017) 3,60

Πρωτογενής παροχή ενέργειας (Total Primary Energy Supply): Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας², το 2019 ανήλθε σε 47,07 Mtoe/Million tonnes oil equivalent (1.970.726 TJ). Το ενεργειακό μίγμα ανά πηγή διαμορφώθηκε ως εξής: φ.α. 85,77% / πετρέλαιο 8,36% / άνθρακας 4,43% / υδροηλεκτρική 1,18% / ΑΠΕ-βιοκαύσιμα 0,26%.

Κατανάλωση ηλ. ενέργειας: Το 2019, η συνολική κατανάλωση ήταν 190.791 TJ (βιομηχανία 32,7% / αγροτικός τομέας - δασοκομία 28,4% / οικιακός τομέας 25,4% / εμπόριο – δημ. υπηρεσίες 9,4% / μεταφορές 3,9%.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, το Ουζμπεκιστάν εξαγει 10-15 δισ κ.μ. φ.α ετησίως. Το 2018, εξήγε 15 δισ κ.μ. και η γεωγραφική δομή εξαγωγών ήταν: Κίνα 53%, Ρωσία 30%, Καζακστάν 16%, λοιπές χώρες Κ. Ασίας 4%. Εκτός από την εγχώρια παραγωγή πετρελαίου, το Ουζμπεκιστάν εισάγει επιπλέον αργό πετρέλαιο για διύλιση (περίπου το 30% της συνολικής εισροής το 2018). Η διύλιση ικανοποιεί τη ζήτηση της εγχώριας αγοράς και επιτρέπει και την εξαγωγή μικρών ποσοτήτων (130 χιλ. τόνων το 2018).

Με νέες εγκαταστάσεις όπως το εργοστάσιο αερίου σε υγρό (GTL/Gas-to-Liquids) να πλησιάζει στην ολοκλήρωσή του στο Qashqadaryo, στα νότια της χώρας, το Ουζμπεκιστάν μεταβαίνει από την εξαγωγή φ.α στην περαιτέρω επεξεργασία σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξία (συμπεριλαμβανομένων καυσίμων για την εγχώρια βιομηχανία και τις διαμετακομιστικές μεταφορές). Αυτή θα είναι η 3η μεγαλύτερη μονάδα GTL στον κόσμο και θα παράγει κηροζίνη για αεροπορικές μεταφορές, πετρέλαιο για γεωργική χρήση και άλλες βιομηχανίες, υγροποιημένο αέριο πετρελαίου για οχήματα και νάφθα για την κατασκευή πλαστικών.

Σύμφωνα με τον Ο/Υπ.Ενέργειας κ. Alisher Sultanov, η ασφαλής προμήθεια καυσίμων θα βοηθήσει να γίνουν εφικτές οι φιλοδοξίες της χώρας να μετατραπεί σε περιφερειακό κόμβο μεταφορών και επιμελητείας.

Οι σημαντικότεροι εξαγωγικοί προορισμοί του Ουζμπεκιστάν για ενεργειακά προϊόντα είναι η Κίνα, η Ρωσία και το Καζακστάν.

Δεδομένης της δέσμευσης της χώρας στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Η.Ε. για τις Κλιματικές Μεταβολές (UNFCCC), ότι οι ΑΠΕ πρόκειται να ανέλθουν στο 25% στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, μέχρι το 2030, έχουμε:

² <https://www.iea.org/countries/uzbekistan>

- i. το σχέδιο κατασκευής από τη Rosatom πυρηνικού σταθμού παραγωγής ηλ. ενέργειας συνολικού δυναμικού 2400 MW με προοπτική διπλασιασμού. Το Ουζμπεκιστάν είναι μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και συμμετέχει από 60ετίας στην έρευνα πυρηνικής τεχνολογίας,
- ii. την κατασκευή του πρώτου ηλιακού φωτοβολταϊκού σταθμού 100 MWp για παραγωγή ηλ. ενέργειας από ΑΠΕ (300.000 φωτοβολταϊκά πάνελ σε οικόπεδο 268 στρεμμάτων, 35 χλμ. ανατολικά της πόλης Νανοί, ο οποίος θα παράγει 270 GWh ετησίως ηλ.ενέργεια αρκετή για να τροφοδοτήσει 30.000 νοικοκυριά και να αποτρέψει την έκλυση 150.000 τόνων αερίων θερμοκηπίου), με χρηματοδότηση από τη World Bank (International Finance Corporation), την EBRD, την Asia Development Bank και την Abu Dhabi Future Energy Company, με στόχο την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της χώρας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- iii. την παραγωγή ηλ. ενέργειας από φωτοβολταϊκά πάνελ και αιολικούς σταθμούς συνολικής ισχύος 131 MWp, υπό την κωδική ονομασία “Tutly”, από τη Total Eren με υπερβολάβο τη **Mytilineos RSD**, ανατολικά της Σαμαρκάνδης, όπου πρόκειται να παράγονται 270 GWh ετησίως για την κάλυψη των αναγκών 140.000 ατόμων, μειώνοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά περίπου 160.000 τόνους ετησίως και
- iv. την κατασκευή σταθμού φωτοβολταϊκών με χρηματοδότηση Ουζ/Κυβέρνησης-IFC, συνολικής δυναμικότητας 500 MW, στις περιοχές Bukahara, Namangan και Khorazm, με πρόβλεψη για αποθήκευση ενέργειας σε συστοιχίες μπαταριών.

Το Ουζμπεκιστάν στοχεύει να αυξήσει την ηλιακή και αιολική ισχύ στα 8 GW (8.000 MW) έως το 2026 και αναμένει άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) ύψους \$3 δις την περίοδο 2022-2024 για τη χρηματοδότηση τουλάχιστον 10 ηλιακών και αιολικών έργων συνδυασμένης ισχύος 3 GW. Το 2022, πέντε ηλιακά έργα συνολικής ισχύος 900 MW θα πρέπει να ανατεθούν μέσω διαγωνισμών στις περιοχές Khorezm, Bukhara, Kashkadarya, Namangan και Ferghana. Η υπόλοιπη συνολική ισχύς που απαιτείται για να φτάσει τα 8 GW πιθανότατα θα χρηματοδοτηθεί από την κυβέρνηση, αλλά δεν έχει γίνει ακόμη επίσημη δήλωση. Η ηλιακή και η αιολική αντιπροσωπεύουν σήμερα λιγότερο από το 1% της εγκατεστημένης ισχύος της χώρας, με 4 MW και 1 MW, αντίστοιχα. Περισσότερα από 380 MW ηλιακής δυναμικότητας και 600 MW αιολικής δυναμικότητας βρίσκονται επί του παρόντος υπό κατασκευή, ενώ 860 MW ηλιακής και 4,5 GW αιολικής είναι υπό ανάπτυξη. Το Ουζμπεκιστάν στοχεύει να αναπτύξει 5 GW ηλιακής ισχύος έως το 2030 έχοντας προκηρύξει αρκετούς διαγωνισμούς ενεργειακών έργων από το 2019, συμπεριλαμβανομένου 1 GW ηλιακών φωτοβολταϊκών έργων για την περίοδο 2019-2025.

Ενεργειακή Απόδοση: Από την 1η Ιανουαρίου 2020, είναι υποχρεωτική η διασφάλιση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, ενώ καθίσταται υποχρεωτικός ο καθορισμός της κατηγορίας ή των τεχνικών δεικτών ενεργειακής απόδοσης προϊόντων (εξοπλισμός, αγαθά) και τεχνολογιών όταν πιστοποιούνται στο Ουζμπεκιστάν. Προβλέπεται σειρά ριζικών μέτρων που αποσκοπούν να αλλάξουν σημαντικά την κατάσταση στο Ουζμπεκιστάν στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και να αποτελέσουν κίνητρο για νέα έργα προς αυτή την κατεύθυνση, συμπεριλαμβανομένης της προσέλκυσης ξένων άμεσων επενδύσεων.

Τομέας Μεταφορών

Το Ουζμπεκιστάν επεκτείνει σε τεράστιο βαθμό τις υποδομές μεταφορών για να προωθήσει τον στόχο του να γίνει κόμβος μεταφορών και εφοδιαστικής αλυσίδας για την Κεντρική Ασία.

Το οδικό δίκτυο έχει μήκος 180.000 χλμ. (τα 4.600 χλμ. είναι διεθνές συμβάλλοντας κατά 6% στη διεθνή μεταφορά αγαθών) και το υπόλοιπο στην εσωτερική μεταφορά επιβατών και προϊόντων (το 90% της εσωτερικής μεταφοράς διενεργείται από τον ιδιωτικό τομέα).

Το σιδηροδρομικό δίκτυο έχει μήκος 4.400 χλμ (600 χλμ εξηλεκτρισμένο) και συμβάλει κατά 75% στη διεθνή μεταφορά αγαθών. Ο ρυθμός ετήσιας αύξησης μεταφοράς φορτίων προσεγγίζει το 15%. Τα τελευταία χρόνια έχουν δαπανηθεί πάνω από \$7 δις και έχουν κατασκευαστεί 2.500 χλμ. σιδηροδρομικού δικτύου. *Επιτυχημένο παράδειγμα δύσκολης σιδηροδρομικής σύνδεσης αποτελεί στα ανατολικά της ο/επικράτειας, η σύνδεση της πλούσιας σε άνθρακα λεκάνης του Angren με την κοιλάδα Fergana (στο παρελθόν έπρεπε να διασχίσει δύο εθνικά σύνορα (με Τατζικιστάν και Κιργιζία) για να φτάσει στην εκεί αγορά), ύψους \$2 δις, η οποία χρηματοδοτήθηκε από την Ο/Κυβέρνηση και διεθνή χρηματοδότηση (η σήραγγα κατασκευάστηκε από την China Railway Tunnel Group).*

Ως διπλά περικλειστη χώρα, το Ουζμπεκιστάν δαπανά σημαντικά κονδύλια για την κατασκευή νέων σιδηροδρομικών και οδικών υποδομών τα τελευταία χρόνια. Ευρύτερος στόχος είναι η δημιουργία αποτελεσματικών και αποδοτικών εκσυγχρονισμένων ταχέων διαδρόμων μεταφοράς φορτίων και επιβατών σε όλη την Κ. Ασία και, μακροπρόθεσμα, η δυνατότητα απευθείας θαλάσσιων λιμενικών διαδρόμων που θα απλοποιήσουν την πρόσβαση στις διεθνείς αγορές. Η χώρα προσβλέπει στην δημιουργία σχέσεων και προϋποθέσεων το Ιράν (λιμνή Chabahar) και Πακιστάν (λιμνή Gwadar) ώστε να διαθέτει τη δυνατότητα πρόσβασης στον Ινδικό Ωκεανό.

2.1. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Πίνακας 5. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη Ουζμπεκιστάν						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ονομαστικό ΑΕΠ (\$ ΗΠΑ δις)	\$81,78 δις	\$59,16 δις	\$50,39 δις	\$57,92 δις	\$57,6 δις	\$69,23 δις
Μεταβολή ΑΕΠ %	6,1%	4,5%	5,4%	5,6%	1,6%	+7,4%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (\$ ΗΠΑ) W.Bank	\$2.590	\$1.839	\$1.547	\$1.704	\$1.685	\$1.983
Ανεργία (εθνικές εκτιμήσεις)	5,2%	5,8%	9,3%	9,0%	6,0%	7,2%
Πληθωρισμός (Δεκ. εκάστου έτους)	9,7%	18,8%	14,3%	15,2%	11,1%	10,0%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-0,5%	-1,9%	-2,3%	-3,9%	-4,4%	-5,6%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	8,6%	20,2%	20,6%	29,3%	40,4%	38,0%
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	+0,36%	+2,49%	-7,09%	-5,7%	-5,2 %	-6,9%
Συναλλαγμ. Ισοτιμία (τέλος Δεκ. έτους) (Uz Som ανά \$1, €1)	\$1=3.231,5 €1=3.419,2	\$1=8.120,1 €1=9.624,7	\$1=8.339,5 €1=9.479,6	\$1=9.507,6 €1=10.624,7	\$1=10.476,9 €1=12.786,0	\$1=10.837,6 €1=12.224,8
Βασικό επιτόκιο (Δεκ. εκάστου έτους)	9,00%	14,00%	16,00%	16,00%	14,00%	14,00%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, Κεντρική Τράπεζα Ουζμπεκιστάν

2.2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών του Ουζμπεκιστάν καθώς και τη μεταβολή των μεγεθών.

Πίνακας 6. Εξωτερικό Εμπόριο Προϊόντων και Υπηρεσιών Ουζμπεκιστάν							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Μεταβολή 2021/2020
Εξαγωγές Προϊόντων-Υπηρεσιών	12,09	12,55	13,99	16,99	14,53	16,40	12,9%
Εξαγωγές Προϊόντων	8,97	10,08	10,92	13,89	12,83	14,14	10,2%
Εξαγωγές Υπηρεσιών	3,12	2,47	3,07	3,10	1,70	2,26	32,9%
Εισαγωγές Προϊόντων-Υπηρεσιών	12,14	14,02	19,44	26,55	22,55	27,76	23,1%
Εισαγωγές Προϊόντων	11,33	12,04	17,31	21,19	19,04	23,04	21,0%
Εισαγωγές Υπηρεσιών	0,81	1,98	2,13	5,36	3,51	4,72	34,5%
Όγκος Εμπορίου Προϊόντων-Υπηρεσιών	24,23	26,57	33,43	43,54	37,08	44,16	19,1%
Με Χώρες ΚΑΚ	8,38	9,08	12,14	15,35	12,84	16,91	31,7%
Με Λοιπές Χώρες	15,85	17,48	21,29	28,19	24,22	27,25	9,8%
Εμπορικό Ισοζύγιο Προϊόντων-Υπηρεσιών	-0,05	-1,46	-5,45	-6,83	-8,02	-11,36	41,6%
Πηγή: Κεντρ. Τράπεζα Ουζμπεκιστάν		[Επεξεργασία Γραφ. ΟΕΥ ΜΟΣΧΑΣ]			Ποσά: δις δολ. ΗΠΑ		

Προϊόντα

Το 2021, το εξωτερικό εμπόριο προϊόντων (συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου πολύτιμων μετάλλων (χρυσός) και των προσαρμογών) ανήλθε σε \$37,2 δις έναντι \$31,9 δις. Ο όγκος των εξαγωγών και των εισαγωγών προϊόντων ανήλθε σε \$14,1 δις και \$23,0 δις αντίστοιχα. Έτσι, το εμπορικό ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό στα \$8,9 δις.

Οι εξαγωγές αγαθών ανήλθαν σε \$14,14 δις (+10,2% έναντι του 2020). Ο όγκος των εξαγωγών αγαθών (εξαιρουμένων των εξαγωγών μη νομισματικού χρυσού και των προσαρμογών) αυξήθηκε κατά 43% ή \$3,0 δις (είχε μειωθεί κατά \$2, δις ή 22% το 2020).

Δομή κύριων ο/εξαγωγών και ποσοστιαίας συμμετοχής: οι ακόλουθες κατηγορίες αποτέλεσαν το 90% των συνολικών εξαγωγών προϊόντων (94% το 2020):

- «πολύτιμα μέταλλα και λίθοι» \$4,5 δις (\$5,9 δις το 2020) / (32,1% έναντι 46,4% ο 2020),
- «κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα» \$3,2 δις (\$2,1 δις το 2020) / (22,7% έναντι 16,7% το 2020),
- «μη πολύτιμα μέταλλα και προϊόντα αυτών» \$1,6 δις (\$1,1 δις το 2020) / (11,6% έναντι 8,8% το 2020),
- «φυτικά προϊόντα» \$1,2 δις (\$1,2 δις το 2020) / (8,4% έναντι 9,5% το 2020),
- «ορυκτά προϊόντα» \$961,6 εκ. (\$714 εκ. το 2020) / (6,9% έναντι 5,6% το 2020),
- «προϊόντα χημικής βιομηχανίας» \$784,4 εκ. (\$506,0 εκ. το 2020) / (5,6% έναντι 4,0% το 2020),
- «πλαστικά υλικά και προϊόντα» \$427,3 εκ. (\$340,7 εκ. το 2020) / (3,1% έναντι 2,7% το 2020).
- Ο όγκος του εξαγόμενου φυσικού αερίου αυξήθηκε κατά 50% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 και έφτασε τα \$688,9 εκ. Το 84% του συνολικού όγκου εξαγωγών φ.α κατευθύνθηκε προς την Κίνα, 11% προς τη Ρωσία, 4% προς το Τατζικιστάν και 1% προς την Κιργιζία.

Κύριοι πελάτες του Ουζμπεκιστάν: το 75% των συνολικών εξαγωγών αγαθών 2021 (εξαιρουμένου του μη νομισματικού χρυσού) κατευθύνθηκε σε έξι χώρες: Κίνα 19%, Ρωσία 17%, Τουρκία 17%, Καζακιστάν 10%, Κιργιζία 8% και Τατζικιστάν 4%.

Οι εισαγωγές προϊόντων ανήλθαν σε \$23,04 δις (+21,0% έναντι του 2020).

Δομή κύριων ο/εισαγωγών και ποσοστιαίας συμμετοχής: οι ακόλουθες κατηγορίες αποτέλεσαν το 78% των συνολικών εισαγωγών προϊόντων (80% το 2020):

- «μηχανήματα, εξοπλισμός, μηχανισμοί» \$6,2 δις (\$6,0 δις το 2020) / (25,3% έναντι 29,4% το 2020),
- “μη πολύτιμα μέταλλα και προϊόντα αυτών” \$3,2 δις (2,4 δις το 2020) / (13,1% έναντι 11,8% το 2020).
- “προϊόντα χημικής βιομηχανίας» \$2,9 δις (\$2,4 δις το 2020) / (11,7% έναντι 11,8% το 2020),
- «εξοπλισμός μεταφορών» \$2,9 δις (\$2,2 δις το 2020) / (11,3% έναντι 10,9% το 2020),
- «ορυκτά προϊόντα» \$1,8 δις (\$1,3 δις το 2020) / (7,5% έναντι 6,4% το 2020),
- «πλαστικά υλικά και προϊόντα» \$1,4 δις (\$1,1 δις το 2020), (5,5% έναντι 5,3% το 2020),
- “φυτικά προϊόντα” \$991,6 εκ. (\$887,5 εκ. το 2020), (4,0% έναντι 4,3% το 2020).

Κύριοι προμηθευτές του Ουζμπεκιστάν: το 71% των ο/εισαγωγών αγαθών προήλθε από τις χώρες: Ρωσία 23%, Κίνα 19%, Καζακιστάν 12%, Τουρκία 8%, Ν.Κορέα 7%, Γερμανία 3%. Το μερίδιο των ευρωπαϊκών χωρών μειώθηκε από 24,4% σε 23,6%. Ο όγκος των εισαγόμενων αγαθών από την Τουρκία αυξήθηκε κατά 74%, από το Καζακιστάν κατά 34%, από τη Ρωσία κατά 29%, από την Κίνα κατά 7%. Ο όγκος των εισαγόμενων αγαθών από τη Γερμανία και τη Νότια Κορέα μειώθηκε κατά 6% και 4% αντίστοιχα.

Υπηρεσίες

Ο όγκος των εξαγόμενων υπηρεσιών ανήλθε σε \$2,26 δις. (\$1,7 δις το 2020), καταγράφοντας αύξηση 32,9%. Ο όγκος των εισαγόμενων υπηρεσιών ανήλθε σε \$4,72 δις (\$3,51 δις το 2020), καταγράφοντας αύξηση 34,5%.

Δομή κύριων υπηρεσιών: Ο όγκος των υπηρεσιών μεταφοράς αντιπροσώπευσε το 57% των συνολικών εξαγωγών υπηρεσιών και το 49% των συνολικών εισαγωγών υπηρεσιών. Παράλληλα, οι διεθνείς υπηρεσίες που σχετίζονται με εξαγωγές τουρισμού (ταξίδια) αυξήθηκαν κατά 60% ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 75% (το 2021 ο αριθμός των διεθνών ταξιδιών αυξήθηκε σημαντικά). Στις εισαγωγές μεταφορικών υπηρεσιών κυριάρχησαν οι υπηρεσίες σιδηροδρομικών και αεροπορικών μεταφορών. Ο όγκος των εισαγωγών υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών ανήλθε σε \$1,2 δις, οι υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών αυξήθηκαν 2 φορές σε σχέση με το προηγούμενο έτος και ανήλθαν σε \$540 εκ. (\$231 εκ. το 2020), οι οδικές μεταφορές \$423 εκ. (\$257 εκ. το 2020), ενώ ο όγκος άλλων τύπων υπηρεσιών μεταφορών ανήλθε σε \$156 εκ. (\$122 εκ. το 2020).

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της UNCTAD, έτους 2020, επί του συνολικού όγκου εξαγόμενων υπηρεσιών, τον πρώτο λόγο είχαν οι μεταφορικές (58,8% του συνόλου), ακολουθούμενες από τις ταξιδιωτικές (20,3% του συνόλου), ενώ οι λοιπές κατέλαβαν το υπόλοιπο (19,4% του συνόλου).

Τουριστικές Υπηρεσίες: Σύμφωνα με την Κρατική Επιτροπή Τουρισμού, το 2020, 1,88 εκ. ξένοι τουρίστες επισκέφθηκαν το Ουζμπεκιστάν, στους οποίους προσφέρθηκαν υπηρεσίες αξίας \$261 εκ. Οι περισσότεροι ξένοι τουρίστες προέρχονταν από Κιργιζία, Καζακιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν. Οι χώρες που δέχθηκαν το μεγαλύτερο μερίδιο Ουζμπέκων τουριστών ήταν: Κιργιζία, Καζακιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκία. Το Ουζμπεκιστάν έχει παράσχει σε 86 χώρες (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας) καθεστώς ελεύθερης εισόδου σε πολίτες τρίτων χωρών για τουριστικούς λόγους. Όσον αφορά στις εξερχόμενες τουριστικές ροές (Ουζμπέκοι τουρίστες στο εξωτερικό), για το 2021, αυτές ανήλθαν σε 2,19 εκ. και κατά κύριο λόγο έλαβαν χώρα στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας (Κιργιζία 46,4%, Καζακιστάν 34,5%, Τατζικιστάν 15,5%, Ρωσία 3,3%).

2.3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

2.3.1. Γενικά

Σύμφωνα με την Υπηρεσία Προώθησης Επενδύσεων του ο/Υπ. Επενδύσεων και Εξ. Εμπορίου, το Ουζμπεκιστάν σχεδιάζει να υλοποιήσει επενδυτικά έργα αξίας περίπου \$52,15 δις το 2022-2024. ο 2022, το Ουζμπεκιστάν σχεδιάζει να υλοποιήσει έργα αξίας \$16,57 δις, εκ των οποίων τα \$6 δις είναι άμεσες ξένες επενδύσεις. Παράλληλα, έργα αξίας \$7,51 δις θα υλοποιηθούν στον τομέα της γεωλογίας, της ενέργειας, της βιομηχανίας και των βασικών βιομηχανιών της. Το Ουζμπεκιστάν σχεδιάζει να υλοποιήσει έργα αξίας \$17,34 δις το 2023. Όπως και το 2022, τα περισσότερα από τα κεφάλαια (\$9,24 δις) θα κατευθυνθούν στη γεωλογία, την ενέργεια και τη βιομηχανία. Το 2024, σχεδιάζεται να υλοποιηθούν έργα ύψους \$18,2 δις. Παράλληλα, αναμένεται να χρησιμοποιηθούν άμεσες ξένες επενδύσεις ύψους \$7,73 δις.

Στο Ουζμπεκιστάν υπάρχουν σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες στον τομέα εξόρυξης φυσικού αερίου και ορυκτών, ηλεκτρικού ρεύματος, υφασμάτων, ένδυσης, δέρματος, χημικών προϊόντων, μεταλλουργίας, δομικών υλικών και ολοκληρωμένων τουριστικών εγκαταστάσεων. Επίσης, από πλευράς υποδομών σημαντικές είναι οι δυνατότητες συνεργασιών στην κατασκευή και βελτίωση του οδικού (1.300 χλμ εθνικής οδού) και σιδηροδρομικού δικτύου (4.669 χλμ). Λειτουργούν 15 ελεύθερες οικονομικές ζώνες καθώς και βιομηχανικές περιοχές με φορολογικά κίνητρα. Το Ουζμπεκιστάν έχει προσελκύσει διεθνείς συμβούλους για την ανάπτυξη σημαντικών οικονομικών τομέων όπως πχ. την EBRD για την ηλεκτρική και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την Παγκόσμια Τράπεζα και την ADB για την προσέλκυση επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα, την Παγκόσμια Τράπεζα για την πολιτική αεροπορία, το IFC για το φυσικό αέριο, τη McKinsey για τη χημική βιομηχανία, τη Boston Consulting Group για την ανάπτυξη της βιομηχανίας πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ως κύριοι τομείς προσέλκυσης επενδύσεων θεωρούνται οι υδρογονάνθρακες, η ηλεκτρική ενέργεια, ο ορυκτός πλούτος, ο βιομηχανικός, οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες και η γεωργία.

Στο χρηματοπιστωτικό τομέα, σύμφωνα με ανάλυση της EBRD, το Ουζμπεκιστάν αξιοποίησε τη διεθνή αγορά ομολόγων με μια πρώτη θέση στην αγορά ευρωομολόγων. Το Φεβρουάριο 2019, έγιναν τοποθετήσεις σε δύο δόσεις ενός πενταετούς κρατικού ομολόγου ύψους \$500 εκ. απόδοσης 4,75% και ενός 10ετούς κρατικού ομολόγου \$500 εκ., απόδοσης 5,375%. Το Ουζμπεκιστάν έλαβε την πρώτη κρατική πιστοληπτική αξιολόγηση "BB-stable" από τη S&P και τη Fitch, το Δεκέμβριο 2018, "B1-stable" από τη Moody's, το Φεβρουάριο του 2019 και "BB-Stable" ξανά από τη Fitch, τον Απρίλιο 2020.

Σημαντικός ο ρόλος της EBRD στην ενίσχυση των επενδύσεων στο Ουζμπεκιστάν

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) επένδυσε σχεδόν \$690 εκ. σε 22 έργα στο Ουζμπεκιστάν το 2021, με το πολυπληθέστερο κράτος της Κεντρικής Ασίας να γίνεται ο μεγαλύτερος αποδέκτης κεφαλαίων στην Κεντρική Ασία για δεύτερη συνεχή χρονιά. Μέχρι τις αρχές 2022, η EBRD έχει επενδύσει περισσότερα από €2,85 δις μέσω 106 έργων στο Ουζμπεκιστάν.

Ανάμεσα στα κυριότερα σημεία της δραστηριότητας της EBRD, ήταν οι προσπάθειές της να βοηθήσει το Ουζμπεκιστάν να βελτιώσει τις εκπομπές άνθρακα στοχεύοντας σε ουδετερότητα άνθρακα στον τομέα της ενέργειας έως το 2050. Η Τράπεζα και η ο/ συμφώνησαν να αναπτύξουν μακροπρόθεσμα χαμηλές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και στρατηγική ανθεκτικότητας στο κλίμα για να οδηγήσει τη χώρα στην ευθυγράμμιση της Συμφωνίας του Παρισιού.

Πρωτοθήθηκε η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ο πράσινος δανεισμός, η αναβάθμιση βασικών υποδομών και τις εγχώριες μικρές επιχειρήσεις. Το προηγούμενο ρεκόρ για την ετήσια επένδυση στο Ουζμπεκιστάν ήταν το 2019, όταν η EBRD χρηματοδότησε \$575 εκ. μέσω 13 έργων σε διάφορους τομείς της εθνικής οικονομίας. Η EBRD επέκτεινε επίσης την παρουσία της το 2021, ανοίγοντας το τρίτο περιφερειακό της γραφείο, στο Urgench. Η τράπεζα επένδυσε άνω των \$20 εκ. για να βοηθήσει στην κατασκευή και θέση σε

λειτουργία φωτοβολταϊκού σταθμού ηλιακής ενέργειας 100 MW κοντά στην πόλη της Σαμαρκάνδης. Ένα από τα πρώτα έργα του ιδιωτικού τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη χώρα, θα συμβάλει στη διαφοροποίηση του ενεργειακού μείγματος, στο οποίο επί του παρόντος κυριαρχούν οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με καύση ορυκτών καυσίμων. Η EBRD και η πόλη της Σαμαρκάνδης συμφώνησαν να αναπτύξουν ένα σχέδιο δράσης για την Πράσινη Πόλη, το οποίο θα βοηθήσει στην εισαγωγή ηλεκτρικών λεωφορείων με ουδέτερο άνθρακα στην πόλη. Παρείχε δάνεια ύψους \$10 εκ. και \$25 εκ. στο πλαίσιο του Μηχανισμού Χρηματοδότησης Πράσινης Οικονομίας (GEFF) της EBRD στη HamkorBank και την UzPromstroybank για τη στήριξη μικρών εταιρειών του ιδιωτικού τομέα που επενδύουν στην πράσινη τεχνολογία.

Επίσης, περισσότεροι από 170.000 άνθρωποι που ζουν στην περιοχή Namangan του ανατολικού Ουζμπεκιστάν θα έχουν πρόσβαση σε γλυκό πόσιμο νερό και υπηρεσίες αποχέτευσης μετά από ένα μεγάλο πρόγραμμα αποκατάστασης που χρηματοδοτείται από δάνειο της ΕΤΑΑ ύψους 70 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Στον χρηματοπιστωτικό τομέα, η EBRD ενίσχυσε την ψηφιακή χρηματοδότηση και ενίσχυσε τη χρηματοοικονομική ένταξη στη χώρα εξαγοράζοντας μερίδιο 20% στην TBC Bank Uzbekistan, την πρώτη ψηφιακή τράπεζα της χώρας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Διευκόλυνσης Εμπορίου της Τράπεζας (TFP), διευκολύνονται οι εξαγωγείς και εισαγωγείς να διαχειριστούν καλύτερα τις διαταραχές στις αλυσίδες εμπορίου και εφοδιασμού που προκλήθηκαν από την ουκρανική κρίση. Οι εμπλεκόμενες τράπεζες Asakabank, Iproteka Bank, Εθνική Τράπεζα Εξωτερικής Οικονομικής Δραστηριότητας του Ουζμπεκιστάν (NBU) και UzPromstroybank (UzPSB) θα διευκολύνουν τις ο/επιχειρήσεις για καλύτερη διαχείριση των αποθεμάτων εμπορευμάτων και μεγαλύτερους κύκλους συναλλαγών. Τα πλαίσια επιμερισμού κινδύνου που υπογράφηκαν μεταξύ της EBRD και της UzPromstroybank και της HamkorBank βοήθησαν στην ενίσχυση των λειτουργιών εγχώριων εταιρειών, όπως η παραγωγός ιατρικών προϊόντων SEEM και η γαλακτοκομική εταιρεία Tillo Domog.

Η Τράπεζα υποστήριξε μια μεγάλης κλίμακας ξένη επένδυση στη βιομηχανία βαμβακιού του Ουζμπεκιστάν παρέχοντας 60 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ στην Indorama Agro, μια γεωργική επιχείρηση που ασχολείται με την καλλιέργεια βαμβακιού και άλλων εκ περιτροπής καλλιεργειών. Το έργο προωθεί τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας και καλύτερες οικονομικές ευκαιρίες για τον τοπικό πληθυσμό.

Η EBRD χρηματοδότησε επίσης την ανάπτυξη και την επέκταση της τοπικής φαρμακευτικής εταιρείας Nika Pharm και της μοναδικής παραγωγού υαλοβάμβακα της περιοχής Ecoclimat, η οποία έλαβε δάνεια της ΕΤΑΑ ύψους \$5 εκ. το καθένα.

Το 2021 η EBRD είχε 49 έργα με μικρομεσαίες επιχειρήσεις (MME) που βρίσκονται σε διάφορα μέρη του Ουζμπεκιστάν. Η Τράπεζα προσέγγισε περισσότερους από 600 μεμονωμένους επιχειρηματίες και μικρές επιχειρήσεις μέσω των δανειοδοτικών εργαλείων και των συμβουλευτικών υπηρεσιών της. Το μερίδιο των συμβουλευτικών έργων που υποστηρίζουν τις επιχειρήσεις υπό τις γυναίκες αυξήθηκε στο 45 τοις εκατό του συνόλου σε σύγκριση με 33 τοις εκατό το 2020. Επίσης, πάνω από το 40% των έργων με MME προσέφεραν σύγχρονες ψηφιακές λύσεις.

Η ανθεκτικότητα των αξιολογήσεων του Ουζμπεκιστάν στη διάρκεια της παγκόσμιας κρίσης στον τομέα της υγείας αντικατοπτρίζει τα ισχυρά αποθέματα της χώρας, μια διαφοροποιημένη βάση εξαγωγών εμπορευμάτων και την πρόσβαση σε εξωτερική επίσημη χρηματοδότηση. Αυτοί οι παράγοντες παρέσχον στο Ουζμπεκιστάν ευελιξία χρηματοδότησης και γι' αυτό το λόγο ανταποκρίθηκε στην κρίση COVID-19 υποστηρίζοντας την οικονομική ανάπτυξη και μετριάζοντας τον βραχυπρόθεσμο κίνδυνο που σχετιζόταν με το μεγάλο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και το αυξανόμενο δημόσιο χρέος. Ο Fitch θεωρεί επίσης ότι η Ο/Κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησε το 2017 για τη βελτίωση των μακροοικονομικών προοπτικών σταθερότητας και ανάπτυξης, τη μείωση του ρόλου του κράτους στην οικονομία και την αντιμετώπιση των θεσμικών αδυναμιών και της διακυβέρνησης.

Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις επιφέρουν επίσης σταδιακή πρόοδο στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του κράτους δικαίου που μπορεί να μεταφραστεί σε βελτιωμένα πρότυπα διακυβέρνησης, όπως αντικατοπτρίζονται σε καλύτερες βαθμολογίες από τον Διεθνή Δείκτη

Αντίληψης της Διαφάνειας (CPI) και τον Δείκτη κράτους δικαίου από το Παγκόσμιο Δικαιοσύνη. Το Ουζμπεκιστάν βελτιώθηκε επίσης στην κατάταξη Doing Business στην 69η το 2020 από 76η.

Από πλευράς **τουριστικών υποδομών**, η χώρα διαθέτει 1.019 ξενοδοχειακές μονάδες (28.180 δωμάτια) και 246 ξενώνες. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ξενοδοχείων ευρίσκεται στην πρωτεύουσα Τασκένδη (28,9%), ενώ ακολουθεί η Bukhara (17,7%). Στη χώρα έχουν επενδύσει διεθνείς ξενοδοχειακοί όμιλοι (*Hyatt Regency, Hilton, Wyndham, Lotte, Grand Plaza, Ramada, Courtyard Marriott, Radisson Blu, Grand Mir*) και αυτό δείχνει την επικρατούσα τάση στην τουριστική αγορά. Εκτιμάται πως η ζήτηση για πρόσθετο αριθμό δωματίων μέχρι το 2022, ανέρχεται σε περίπου 40.000. Οι τουριστικοί οργανισμοί ανέρχονται σε 1.580.

2.3.2. Διεθνή Επενδυτικά Σχέδια

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διασυνδεσιμότητας των χωρών της Κεντρικής Ασίας, σχετικό επενδυτικό συνέδριο προγραμματίζεται στην Τασκένδη μεταξύ 15-16 Ιουλίου 2021 υπό τον τίτλο "Central and South Asia: Regional Connectivity, Challenges and Opportunities", ενώ αναπτύσσονται επενδύσεις στο πλαίσιο του σχήματος συνεργασίας CAREC/Central Asia Regional Economic Cooperation. Σημαντικές θεωρούνται οι προοπτικές επενδυτικών συνεργασιών μεταξύ Ρωσίας-Ουζμπεκιστάν στους τομείς της ενέργειας, της αυτοκινητοβιομηχανίας και της φαρμακευτικής βιομηχανίας. Ειδικά στον ενεργειακό τομέα, η Lukoil σχεδιάζει να επενδύσει άνω των \$12 δις, πέραν των \$8 δις που έχει μέχρι στιγμής επενδύσει.

Σε καθεστώς αποπεράτωσης ευρίσκονται τα εξής σημαντικά έργα στους τομείς μεταφορών και ενέργειας.

- Στον τομέα μεταφορών, καταγράφεται η διάθεση της Ουζ/Κυβέρνησης για επαναδραστηριοποίηση στο Πρόγραμμα TRACECA, μέσω του οποίου χρηματοδοτείται η ανάπτυξη δικτύων μεταφορών μεταξύ της ΕΕ, των χωρών της Κεντρικής Ασίας και επέκεινα, στην προσπάθεια ανάδειξης του διαμετακομιστικού του ρόλου στον άξονα Ανατολής-Δύσης, πχ σιδηροδρομική σύνδεση Κίνας-Τουρκίας, μέσω Κιργιζίας, Ουζμπεκιστάν, Τουρκμενιστάν, Κασπίας, Αζερμπαϊτζάν και Γεωργίας (Trans-Afghan Railway), με χρηματοδότηση από τη Ρωσία, την Κίνα και τις ΗΠΑ αλλά και διεθνείς οργανισμούς (WB, IFC, ADB, EBRD, EIB, IDB, AIIB). Παράλληλα, καταγράφεται αίτημα Ουζμπεκιστάν για συμμετοχή στην Τετραμερή Συμφωνία Συγκοινωνίας και Διέλευσης μεταξύ των χωρών Πακιστάν, Κίνας, Κιργιζίας και Καζακστάν (QTTA/Quarilateral Traffic in Transit Agreement), παρακάμπτοντας το Αφγανιστάν. Στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών, Πακιστάν διαβεβαίωσε το Ουζμπεκιστάν για την παροχή διευκολύνσεων πρόσβασης στους εμπορικούς λιμένες Karachi και Gwadar (τις συντομότερες οδούς προς τη διεθνή ναυσιπλοΐα).

Διασυνδεσιμότητα στις μεταφορές:

Καταγράφεται η διάθεση της Ο/Κυβέρνησης για επαναδραστηριοποίηση στο Πρόγραμμα TRACECA, μέσω του οποίου χρηματοδοτείται η ανάπτυξη δικτύων μεταφορών μεταξύ της ΕΕ, των χωρών της Κεντρικής Ασίας και επέκεινα, στην προσπάθεια ανάδειξης του διαμετακομιστικού του ρόλου στον άξονα Ανατολής-Δύσης, πχ σιδηροδρομική σύνδεση Κίνας-Τουρκίας, μέσω Κιργιζίας, Ουζμπεκιστάν, Τουρκμενιστάν, Κασπίας, Αζερμπαϊτζάν και Γεωργίας (Trans-Afghan Railway), με χρηματοδότηση από τη Ρωσία, την Κίνα και τις ΗΠΑ αλλά και διεθνείς οργανισμούς (WB, IFC, ADB, EBRD, EIB, IDB, AIIB). Παράλληλα, καταγράφεται αίτημα Ουζμπεκιστάν για συμμετοχή στην Τετραμερή Συμφωνία Συγκοινωνίας και Διέλευσης μεταξύ των χωρών Πακιστάν, Κίνας, Κιργιζίας και Καζακστάν (QTTA/Quarilateral Traffic in Transit Agreement), παρακάμπτοντας το Αφγανιστάν. Στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών, Πακιστάν διαβεβαίωσε το Ουζμπεκιστάν για την παροχή διευκολύνσεων πρόσβασης στους εμπορικούς λιμένες Karachi και Gwadar (τις συντομότερες οδούς προς τη διεθνή ναυσιπλοΐα).

- Belt & Road Initiative: Συμμετοχή από το 2017.

- TRACECA (Transport Corridor EU-Caucasus-Asia): Συμμετοχή Ουζμπεκιστάν σε προγράμματα οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών, ασφάλειας μεταφορών και υποδομών.
  - QTTA (Quadrilateral Traffic in Transit Agreement): Συμφωνία Κίνας-Πακιστάν-Κιργιζίας-Καζακιστάν για τη διευκόλυνση μεταφορών τράνσιτ και εμπορίου (σύνδεση με China-Pakistan Economic Corridor, μέσω των πακιστανικών λιμένων Karachi και Gwadar). Ουζμπεκιστάν εξέφρασε επιθυμία προσχώρησης το Μάιο 2020.
- Στον ενεργειακό τομέα, δεδομένης της δέσμευσης της χώρας στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Η.Ε. για τις Κλιματικές Μεταβολές (UNFCCC), ότι οι ΑΠΕ πρόκειται να ανέλθουν στο 25% στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, μέχρι το 2030, έχουμε **(α)** την κατασκευή από τη Rosatom πυρηνικού σταθμού παραγωγής ηλ.ενέργειας συνολικού δυναμικού 2400 MW με προοπτική διπλασιασμού. Το Ουζμπεκιστάν είναι μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και συμμετέχει από 60ετίας στην έρευνα πυρηνικής τεχνολογίας, **(β)** την κατασκευή του πρώτου ηλιακού φωτοβολταϊκού σταθμού 100 MWp για παραγωγή ηλ.ενέργειας από ΑΠΕ (300.000 φωτοβολταϊκά πάνελ σε οικόπεδο 268 στρεμμάτων, 35 χλμ. ανατολικά της πόλης Navoi, ο οποίος θα παράγει 270 GWh ετησίως ηλ.ενέργεια αρκετή για να τροφοδοτήσει 30.000 νοικοκυριά και να αποτρέψει την έκλυση 150.000 τόνων αερίων θερμοκηπίου), με χρηματοδότηση από τη World Bank (International Finance Corporation), την EBRD, την Asia Development Bank και την Abu Dhabi Future Energy Company, με στόχο την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της χώρας και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, **(γ)** την παραγωγή ηλ.ενέργειας από φωτοβολταϊκά πάνελ και αιολικούς σταθμούς συνολικής ισχύος 131 MWp, υπό την κωδική ονομασία "Tutly", από τη Total Eren με υπερβολάβο τη Mytilineos RSD, ανατολικά της Σαμαρκάνδης, όπου πρόκειται να παράγονται 270 GWh ετησίως για την κάλυψη των αναγκών 140.000 ατόμων, μειώνοντας τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά περίπου 160.000 τόνους ετησίως και **(δ)** την κατασκευή σταθμού φωτοβολταϊκών με χρηματοδότηση Ουζ/Κυβέρνησης-IFC, συνολικής δυναμικότητας 500 MW, στις περιοχές Bukhara, Namangan και Khorazm, με πρόβλεψη για αποθήκευση ενέργειας σε συστοιχίες μπαταριών.

Σημειώνεται ότι το ενεργειακό μείγμα στο Ουζμπεκιστάν (συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 13 GW) κυριαρχείται από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς ορυκτών καυσίμων, 85% χρήση φυσικού αερίου, 8% βαρέος πετρελαίου και 7% άνθρακα. Ταυτόχρονα όμως, παρατηρούνται σημαντικές απώλειες κατά τη μεταφορά ηλ.ενέργειας (εκτιμώνται στο 20% της καθαρής μεταφερόμενης ηλ.ενέργειας) για λόγους γηραιού συστήματος υποδομών. Το Ουζμπεκιστάν έχει ένα φιλόδοξο σχέδιο για αναβάθμιση και αύξηση της χωρητικότητας. Επί του παρόντος, κατέχει περίπου το 50% της συνολικής χωρητικότητας του συστήματος διασύνδεσης της Κεντρικής Ασίας με ετήσια παραγωγή ίση με 48 TWh. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μια ισχυρή ηλιακή ακτινοβολία στη χώρα που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί. Το ετήσιο ποσό της άμεσης κανονικής ακτινοβολίας στη χώρα εκτιμάται ότι κυμαίνεται κυρίως μεταξύ 1,9 και 2,1 MWh/m² έτος.

Διασυνδεσιμότητα στην ενέργεια:

- 3^η Συμβουλευτική Σύνοδος Ηγετών Χωρών Κ. Ασίας (Αυγ.2021): ενίσχυση Περιφ. Συνεργασίας (εξοικονόμηση ενέργειας, ΑΠΕ) για επίτευξη στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.
- Σύνοδος ηγετών 5 Χωρών Κ. Ασίας (Ιαν.2022): Πρόεδρος Κίνας υπογράμμισε πρόοδο στον τομέα ενεργ. Διασυνδεσιμότητας (αγωγός φ.α Κίνας-Κ.Ασίας).

- Σύνοδος Συμβουλίου Shanghai Coop Organisation (Νοε.'21): Υποστήριξη Ρωσίας στη δημιουργία Energy Club, ενώ η Κίνα εξέφρασε ετοιμότητα χρηματοδοτικής υποστήριξης σε έργα πετρελαιοαγωγών και καλωδίων μεταφοράς ηλ. ενέργειας.
- Πρόγραμμα Περιφ. Συνεργασίας Κ.Ασίας (Εν.Στρατηγική CAREC 2020-2030): Διακήρυξη συνεργασίας στον τομέα ενεργειακών μεταρρυθμίσεων (ταχύτερη απελευθέρωση αγοράς ενέργειας, μεγαλύτερη συμμετοχή ιδ. τομέα, αύξηση επενδύσεων, ενίσχυση ανταλλαγών ηλ. ενέργειας, δέσμευση αξιοποίησης ΑΠΕ και καθαρών τεχνολογιών).

2.3.3. Τουρκική Επενδυτική Παρουσία στο Ουζμπεκιστάν

Μεταξύ των δύο χωρών, λειτουργεί Ανώτατο Συμβούλιο Στρατηγικής Συνεργασίας. Το σύνολο των δραστηριοποιούμενων τουρκικών επιχειρήσεων στο Ουζμπεκιστάν υπερβαίνει τις 1.300.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Τ/Προέδρου κ. Erdogan, τον Μάρτιο 2022, εγκαινιάστηκε η λειτουργία του νέου θερμοηλεκτρικού σταθμού κόστους \$150 εκ., δυναμικότητας 240 MW στην Τασκένδη και σηματοδοτήθηκε η έναρξη της κατασκευής εργοστασίου εμβόλου φυσικού αερίου \$140 εκ., δυναμικότητας 220 MW που σχεδιάστηκε για την περιοχή Syrdarya. Ο νέος θ/η σταθμός στην Τασκένδη, που κατασκευάστηκε από την τουρκική εταιρεία Cengiz Enerji, θα παράγει 1,9 δις kWh ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως. Το εργοστάσιο στη Syrdarya, που κατασκευάζεται από την ίδια εταιρεία, προβλέπεται να ανοίξει τον Σεπτέμβριο του 2022 και αναμένεται να παράγει 1,76 δις kWh ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως, σύμφωνα με το Υπουργείο Ενέργειας του Ουζμπεκιστάν. Δεδομένων των αυξανόμενων ενεργειακών απαιτήσεων του Ουζμπεκιστάν, αυτά τα έργα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την ενεργειακή επάρκεια της χώρας.

Έτερος τουρκικός όμιλος που επενδύει στο Ουζμπεκιστάν είναι ο Renaissance Holding (συμφερόντων Erman Ilıcak), ο οποίος συμμετέχει στην υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων, συνολικής αποτίμησης άνω των \$2 δις. Οι τομείς στους οποίους ο όμιλος αναπτύσσει επενδυτική δραστηριότητα είναι: εξόρυξης και επεξεργασίας ορυκτών (κατασκευή μονάδας επεξεργασίας χαλκού δυναμικότητας 60 εκ. τόνων ετησίως) αλλά και εργοστασίου παραγωγής ελασμάτων, συνολικής δυναμικότητας 1 εκ. τόνων ετησίως.

Σύμφωνα με την Ένωση Τραπεζών του Ουζμπεκιστάν (στοιχεία Μαρτίου 2022), ο όγκος των επενδύσεων Τούρκων επιχειρηματιών στην οικονομία του Ουζμπεκιστάν για το 2016-2021 ανήλθε σε \$2,29 δις. Το 2016 ο όγκος των τ/επενδύσεων ανερχόταν στο 0,4% του συνολικού όγκου των ξένων επενδύσεων, το 2020 το ποσοστό αυτό έφτασε το 9,3% και το 2021 το 11,1%. Η ανάλυση των επενδύσεων ανά κλάδο έδειξε ότι το μεγαλύτερο μερίδιο (65%) επενδύθηκε στη μεταποιητική βιομηχανία. Υψηλό ήταν και το μερίδιο των επενδύσεων στη γεωργία, που ανήλθε στο 13% της συνολικής επένδυσης. Οι επενδύσεις σε κατοικίες και κοινοτικές υπηρεσίες και τρόφιμα αντιστοιχούν στο 9,3%, στις κατασκευές - 6,5%, στη δημόσια διοίκηση, στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, 1,5% και 1,3%, αντίστοιχα. Τ/επιχειρηματίες έχουν επενδύσει στην ύδρευση, την αποχέτευση και τη συλλογή απορριμμάτων, καθώς και στην υγειονομική περίθαλψη. Ο αριθμός των επιχειρήσεων με τ/κεφάλαια που δραστηριοποιούνται στους άνω τομείς ανέρχεται σε 1.912 μονάδες.

Σημαντική ήταν επίσης η ανάπτυξη του διμερούς εμπορίου. Σύμφωνα με τα στατιστικά των Ρωσικών Τελωνείων, ο όγκος εμπορίου των δύο χωρών ανήλθε σε \$33,0 δις το 2021 (+57% έναντι του 2020).

2.3.4. Ρωσική Επενδυτική Παρουσία στο Ουζμπεκιστάν

Σύμφωνα με το ο/Υπ. Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου, οι δύο χώρες ετοιμάζουν πρόγραμμα συνεργασίας για την περίοδο 2022-2026. Σύμφωνα με την τελευταία ΜΔΕ (Σεπτ.2021),

οι δύο συμπρόεδροι (Αναπληρωτής Πρωθυπουργός του Ουζμπεκιστάν κ. Sardor Umurzakov και Υπουργός Οικονομικής Ανάπτυξης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κ. Maxim Reshetnikov) συζήτησαν νέους τομείς προτεραιότητας συνεργασίας στην Τασκένδη, οι οποίοι θα αποτελέσουν τη βάση για το αναδυόμενο πρόγραμμα εμπορικής, οικονομικής, επενδυτικής, πολιτιστικής και ανθρωπιστικής συνεργασίας. Μέχρι σήμερα, έχουν ήδη υλοποιηθεί 151 κοινά επενδυτικά σχέδια αξίας περίπου \$15 δις. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν να εντείνουν τις εργασίες για την προετοιμασία ενός χαρτοφυλακίου νέων εμπορικών συμφωνιών και επενδυτικών σχεδίων.

Η Ρωσία διατήρησε την πρώτη θέση στον αριθμό των ξένων επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν στο Ουζμπεκιστάν το 2022. Οι ρ/επιχειρήσεις ανήλθαν σε 210 τον Ιανουάριο-Απρίλιο 2022 - αυτός είναι ο καλύτερος δείκτης μεταξύ των χωρών των οποίων οι εταιρείες έχουν δημιουργήσει επιχειρήσεις με ξένες επενδύσεις, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Επιτροπής. Οι τ/επιχειρήσεις ανήλθαν σε 128 και οι κινεζικές σε 74.

Στο Ουζμπεκιστάν, από την 1η Μαΐου, ο αριθμός των λειτουργούντων επιχειρήσεων με ξένο κεφάλαιο ανήλθε σε 13.877 (+1.390 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιανουάριο-Απρίλιο 2021). Συγκεκριμένα, 2.471 επιχειρήσεις λειτουργούν με τη συμμετοχή ρ/επιχειρήσεων, 1.984 επιχειρήσεις με τη συμμετοχή Κινέζων επενδυτών και 1.981 επιχειρήσεις με τη συμμετοχή Τούρκων επενδυτών.

Η Ρωσία παραμένει ένας από τους μεγαλύτερους εταίρους εξωτερικού εμπορίου του Ουζμπεκιστάν και οι επενδύσεις των ρωσικών εταιρειών στην ο/οικονομία έχουν ήδη ξεπεράσει τα \$10 δις.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία α' τριμήνου 2022 (από ο/δημοσιεύματα, ο όγκος εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών αυξήθηκε 46% έναντι ίδιας περιόδου 2021, στα \$1,86 δις (14,2% του συνολικού εξωτερικού εμπορίου του Ουζμπεκιστάν). Σύμφωνα με τα στοιχεία εξ. εμπορίου των Ρωσικών Τελωνείων, το 2021, ο όγκος εμπορίου των δύο χωρών ανήλθε σε \$6,9 δις (+17,3% έναντι του 2020).

2.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2022

Η ο/κυβέρνηση αναμένεται να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις σε βασικούς τομείς της οικονομίας ώστε να διατηρηθεί η σχετική ευημερία των πολιτών. Οι προοπτικές του Ουζμπεκιστάν παραμένουν θετικές καθώς οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς συνεχίζουν να μετατοπίζουν την οικονομία προς μεγαλύτερη αποδοτικότητα πόρων και ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η ουκρανική κρίση αναμένεται να επιβραδύνει την ανάπτυξη του Ουζμπεκιστάν στο 3,6% το 2022, λόγω της μείωσης των εμβασμάτων κατά το ήμισυ, των παγκόσμιων τιμών ρεκόρ του πετρελαίου και των σιτηρών, των τροφίμων, των εμπορικών, επενδυτικών και τραπεζικών διαταραχών και της επιστροφής των μεταναστών εργαζομένων. Σε σύγκριση με τις προ κρίσης εκτιμήσεις, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμενόταν να είναι της τάξης του 6%. Απαιτούνται περισσότερα προγράμματα κοινωνικής προστασίας και αγοράς εργασίας για να αποτραπεί η αύξηση της φτώχειας. Τα υψηλότερα έσοδα από βασικά προϊόντα και οι χαμηλότερες δημόσιες επενδυτικές δαπάνες θα δημιουργήσουν κάποιο δημοσιονομικό χώρο και, με αυστηρότερη νομισματική πολιτική, θα στηρίξουν τη μακροοικονομική σταθερότητα. Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται επίσης να επιβραδυνθεί, δεδομένης της μεγάλης εξάρτησης από τις εισαγωγές ρωσικών κεφαλαίων και την τραπεζική χρηματοδότηση για δημόσια και ιδιωτικά επενδυτικά έργα.

Αν και το Ουζμπεκιστάν θα επωφεληθεί από τις υψηλές παγκόσμιες τιμές των εμπορευμάτων (χρυσός, χαλκός και φυσικό αέριο), μια εκτιμώμενη πτώση των εμβασμάτων κατά 6% του ΑΕΠ θα διευρύνει το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 10% του ΑΕΠ το 2022. Με τις ξένες επενδύσεις από τη Ρωσία αναμένεται να φθινόπωρο, οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων να μειωθούν το 2022 και θα χρειαστεί χρόνος για να ανακάμψουν. Ως αποτέλεσμα, το

υψηλότερο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να χρηματοδοτηθεί από το νέο δημόσιο χρέος και τη χρήση αποθεματικών. Το συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί στο 4% του ΑΕΠ το 2022. Η αναμενόμενη δημοσιονομική εξυγίανση έως το 2023 είναι πιθανό να καθυστερήσει. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να κορυφωθεί στο 42% του ΑΕΠ το 2022-23 και να σταθεροποιηθεί στο 40% περίπου του ΑΕΠ μέχρι το τέλος του 2024.

Στο μέτωπο των άμεσων ξένων επενδύσεων, δεν θα σταματήσουν οι προσπάθειες προσέλκυσής των, σε τομείς προτεραιότητας όπως η βιομηχανία ηλεκτρικής ενέργειας, η χημική βιομηχανία, η παραγωγή ηλεκτρικών προϊόντων, οι τεχνολογίες πληροφορικής, η ελαφριά βιομηχανία, η παραγωγή δομικών υλικών και ο γεωργικός τομέας. Έμφαση θα παραμείνει στην αύξηση του αριθμού των βιομηχανιών επεξεργασίας πρώτων υλών με τη δημιουργία αλυσίδων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

2.5. ΔΙΕΘΝΗΣ ΘΕΣΗ ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ

Το Ουζμπεκιστάν είναι μέλος των ακόλουθων οργανισμών:

- Asia Development Bank (ADB),
- Commonwealth of Independent States (CIS),
- European Bank for Reconstruction and Development (EBRD),
- UN Food & Agriculture Organization (FAO),
- International Bank for Reconstruction and Development (IBRD),
- International Civil Aviation Organization (ICAO),
- International Finance Corporation (IFC),
- International Monetary Fund (IMF),
- International Atomic Energy Agency (IAEA),
- UN International Fund for Agricultural Development (IFAD),
- International Olympic Committee (IOC),
- International telecommunication Union (ITU),
- Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA),
- Shanghai Cooperation Organization (SCO),
- UN Conference on Trade and Development (UNCTAD),
- UN Industrial Development Organization (UNIDO),
- UN Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO),
- Universal Postal Union (UPU),
- UN World Tourism Organization (UNWTO),
- World Customs Organization (WCO)
- World Health Organization (WHO),
- World Intellectual Property organization (WIPO),
- World Trade Organization (WTO) observer status.

2.5.1. Καθεστώς Παρατηρητή στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση

Το Ουζμπεκιστάν με βάση το αίτημα που υπέβαλε στο Ανώτατο Ευρασιατικό Οικονομικό Συμβούλιο, (κατόπιν και της σχετικής έγκρισης του ο/Κοινοβουλίου περί σχετικής υποβολής, στις 28 Απριλίου 2020), έλαβε στις 11 Δεκεμβρίου 2020 το καθεστώς παρατηρητή στις εργασίες της Ευρασιατικής Οικονομικής Επιτροπής (<http://www.eurasiancommission.org/en/nae/news/Pages/11-12-2020.aspx>). Ο όγκος εμπορίου με τις χώρες της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης έχει διπλασιαστεί μεταξύ 2016-2019, από \$4,5 δις σε \$9,1 δις, με το μερίδιο να καταλαμβάνει το 1/3 του συνόλου της χώρας διεθνώς.

Η βιομηχανική συνεργασία του Ουζμπεκιστάν με την Ευρασιατική Οικονομική Ένωση (EAEU) αναμένεται να αυξήσει τις δυνατότητες όλων των χωρών-μελών της Ένωσης σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Ο εκπρόσωπος της ΕΟΚ πιστεύει ότι οι πιο υποσχόμενοι τομείς για τη συνεργασία των χωρών της Ένωσης με το Ουζμπεκιστάν είναι τα γεωργικά μηχανήματα, η

αυτοκινητοβιομηχανία και οι χημικές βιομηχανίες, η μεταλλουργία, καθώς και η παραγωγή δομικών υλικών και η αεροπορική βιομηχανία. Σε περίπτωση ένταξης στην Ένωση, το Ουζμπεκιστάν θα έχει προνομιακή πρόσβαση στις αγορές τρίτων χωρών με τις οποίες η Ευρασιατική έχει υπογράψει Συμφωνίες Ελευθέρου Εμπορίου (Βιετνάμ, Ιράν, Σιγκαπούρη και Σερβία) και μάλιστα θα έχει τη δυνατότητα να συμμετάσχει στη διαπραγματευτική διαδικασία, ως πλήρης εταίρος, στη διαμόρφωση νέων Συμφωνιών. το 2020 ο όγκος των εξαγωγών από τις χώρες ΕΑΕΥ στο Ουζμπεκιστάν αυξήθηκε κατά 7,5% σε \$3,2 δις, ενώ των εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν σε \$781,6 εκ. Το κύριο μερίδιο των εξαγωγών της Ευρασιατικής αποτελείται από προϊόντα μεταλλουργίας (46,4%), βιομηχανία ξυλουργικής (11,3%) και χημική βιομηχανία (10,2%), ενώ βάση των ευρασιατικών εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν διαμορφώνεται από κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (49%), χημικά προϊόντα (23,8%) και μέταλλα (8,6%).

2.5.2. Σχέση με ΠΟΕ

Η χώρα ευρίσκεται σε διαπραγματεύσεις ώστε να ξεκινήσει η ενταξιακή της διαδικασία στον **ΠΟΕ**, καθόσον η χώρα έχει ήδη λάβει το καθεστώς παρατηρητή (μεταξύ του 1994 και 2020 έχουν λάβει χώρα μόνον τέσσερις Επιτροπές Εργασίας, ενώ από τα 14 βήματα που απαιτούνται για την απόκτηση ιδιότητας μέλους στον οργανισμό, έχουν ολοκληρωθεί τα τρία και κατά το ήμισυ το 4^ο, 5^ο και 6^ο, ήτοι Memorandum on the Foreign Trade Regime, Bilateral Market Access Negotiations on Goods and Services). Στις 7 Ιουλίου 2020, επαναλήφθηκαν οι διαπραγματεύσεις, κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας Εργασίας (η πρώτη συνεδρίαση έλαβε χώρα στις 21 Δεκ. 1994), με τον Προεδρεύοντα της Ομάδας Πρέσβυ κ. Ji-Ah Paik της Δημοκρατίας της Κορέας να κάνει λόγο για σαφή επαναφορά της χώρας στις συνομιλίες. Συμπλήρωσε μάλιστα ότι η δέσμευση της χώρας για επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων και για οικονομικές μεταρρυθμίσεις, υποδηλώνει και τη σημασία που αποδίδει η Κεντρική Ασία στην εύρυθμη λειτουργία του πολυμερούς εμπορικού συστήματος ενόψει και της 12^{ης} Υπουργικής Συνάντησης στη Γενεύη το Νοέμβριο 2021. Εάν η Ουζ/Κυβέρνηση αντιμετωπίσει με τη δέουσα προσοχή την εξάρτηση της χώρας από τις εξαγωγές φυσικών πόρων προς όφελος μιας πιο διαφοροποιημένης ανταγωνιστικής οικονομίας, τότε το Ουζμπεκιστάν θα επιτύχει και θα επωφεληθεί από την ένταξη στον ΠΟΕ. Σύμφωνα με την τελευταία δήλωση του Sardor UMURZAKOV, Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου του Ουζμπεκιστάν, η προσχώρηση στον ΠΟΕ συνιστά «απόλυτη προτεραιότητα» και αποτελεί «αναπόσπαστο μέρος των συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στην περαιτέρω ένταξη του Ουζμπεκιστάν στην παγκόσμια οικονομική κοινότητα.

2.5.3. Σχέσεις με Διεθνείς Οργανισμούς και την ΕΕ

Οι σχέσεις **ΕΕ-Ουζμπεκιστάν** αναπτύσσονται σταθερά από την ανεξαρτησία της χώρας, το 1991. Οι διμερείς σχέσεις προσδιορίζονται από την τακτικά αναθεωρούμενη Στρατηγική της **Νέας Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-Κ. Ασίας**.

Το Ουζμπεκιστάν γίνεται ετησίως αποδέκτης χρηματοδοτήσεων **αναπτυξιακής συνεργασίας (η ΕΕ με τα ενδιαφερόμενα ΚΜ και τους ευρωπαϊκούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς EIB και EBRD προσδοκά να χορηγήσει επιδοτήσεις και δάνεια ύψους \$2,5 δις την περίοδο 2022-27)** με στόχο την εντατικοποίηση της μεταρρυθμιστικής ατζέντας, μετά και την επανεκλογή του Προέδρου Μιρζιγιόγεφ (Οκτ. '21).

Η **ΕΕ** καταρτίζει δύο καθοριστικά αναπτυξιακά προγράμματα για το Ουζμπεκιστάν, μέσω των οποίων ελληνικές επιχειρήσεις δύνανται να αναπτύξουν επενδυτική δραστηριότητα:

- **το Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας για το Ουζμπεκιστάν (EU Multiannual Indicative Programme) περιόδου 2021-2027**, με κύριους πυλώνες: α) Αποτελεσματική Διακυβέρνηση,

β) Περιεκτική και Πράσινη Ανάπτυξη, γ) Ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα και της Υπαίθρου. Η Ελλάδα δύναται να συμμετέχει σε προγράμματα αναπτυξιακού χαρακτήρα, τα οποία εκπονεί η ΕΕ συνολικά (τα οποία δημιουργούν παράλληλα προκλήσεις για τις ελληνικές επιχειρήσεις).

- το Κοινό Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Συνεργασίας για το Ουζμπεκιστάν (Joint Team Europe Program) περιόδου 2022-2027, με τη συμμετοχή των ΕΕ, ΚΜΕΕ, ΕΙΒ, ΕΒΡΔ.

Το 1999, η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (**PCA/Partnership & Cooperation Agreement**) άνοιξε το δρόμο για μία ευρεία διμερή σχέση, η οποία καλύπτει τον πολιτικό διάλογο, το εμπόριο αγαθών, τις επιχειρήσεις και επενδύσεις, την προστασία πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, τη νομοθετική συνεργασία, την οικονομική συνεργασία, τη συνεργασία σε θέματα που σχετίζονται με τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη συνεργασία για την πρόληψη παράνομων δραστηριοτήτων, την πολιτιστική συνεργασία και την οικονομική συνεργασία στον τομέα της τεχνικής βοήθειας. Το 2017, υπό την ηγεσία του νέου Προέδρου κ. Μιρζιγιόιεφ, η Ο/Κυβέρνηση αιτήθηκε την αναβάθμιση της διμερούς Συμφωνίας και στις 16 Ιουλίου 2018, το Ευρ. Συμβούλιο υιοθέτησε την εντολή έναρξης διαπραγματεύσεων για μια αναβαθμισμένη Συμφωνία (**EPCA/Enhanced Partnership and Cooperation Agreement**), με σκοπό την αναγνώριση των σημαντικών προσπαθειών του Ουζμπεκιστάν για τη μεταρρύθμιση της χώρας, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη βελτίωση της συνεργασίας με τα γειτονικά κράτη και τους διεθνείς εταίρους, και την προώθηση της σταθερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή.

Στις 6 Ιουλίου 2022, στις Βρυξέλλες, παρουσία του κ. Pedro Serrano (Επικεφαλής του Υπ. Συμβουλίου του Υπατου Εκπροσώπου της ΕΕ για την Εξωτερική Πολιτική και Πολιτικής Ασφάλειας/Αντιπρόεδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) και του κ. Sardor Umurzakov, (Αντιπρόεδρου της Κυβέρνησης Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν), οι κύριοι διαπραγματευτές μονογράφησαν τη νέα Συμφωνία Ενισχυμένης Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (EPCA)³. Η EPCA θα προσφέρει ένα νέο, σύγχρονο και φιλόδοξο πλαίσιο για την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ουζμπεκιστάν. Η συμφωνία περιλαμβάνει νέους τομείς συνεργασίας (*πολιτική συνεργασία και μεταρρυθμίσεις, ενισχυμένη συνεργασία στην εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, συνεργασία δικαιοσύνης, ελευθερίας, ασφάλειας, το εμπόριο και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ενισχυμένη συνεργασία σε λοιπούς βασικούς τομείς, όπως η οικονομική και χρηματοπιστωτική συνεργασία, η ενέργεια, οι μεταφορές, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η ψηφιακή οικονομία, η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη, η απασχόληση και οι κοινωνικές υποθέσεις, ο πολιτισμός, η εκπαίδευση και η νεολαία και η έρευνα*) και αναβαθμίζει σημαντικά το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις.

Η αποδοχή από την ΕΕ, στις 10 Απριλίου 2021, του Ουζμπεκιστάν ως της ένατης δικαιούχου χώρας της ειδικής ρύθμισης κινήτρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση, στο πλαίσιο του Γενικευμένου Σχεδίου Προτιμήσεων+ (**GSP+/General System of Advanced Preferences**) ήταν ένα σημαντικό ορόσημο στην πορεία της ευρύτερης ενισχυμένης εταιρικής σχέσης⁴ στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δικαιωμάτων εργατών, περιβάλλοντος και χρηστής διακυβέρνησης. Η προσθήκη του Ουζμπεκιστάν στο σύστημα ΓΣΠ+ της ΕΕ συνέβη παρά την κριτική για τις τρέχουσες εσωτερικές διαδικασίες στο Ουζμπεκιστάν, παρέχοντας το δικαίωμα στη χώρα να μπορεί να εξαγει στα ΚΜ-ΕΕ άνω των 6.000 κωδικών προϊόντων χωρίς δασμούς. Το ο/Υπ. Επενδύσεων και Εξ. Εμπορίου καλωσόρισε την απόφαση αυτή, επισημαίνοντας τις θετικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις για την προσέλκυση

³ https://www.eeas.europa.eu/delegations/uzbekistan/uzbekistan-european-union-and-uzbekistan-complete-negotiations-new-enhanced_en?s=233

⁴ [Access2Markets Generalised Scheme of Preferences Plus \(GSP+\) \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/press_corner/detail/20210410_gsp_plus_uzbekistan)

επενδύσεων. Το **2019**, οι ευρωπαϊκές εισαγωγές από το Ουζμπεκιστάν προσέγγισαν τα €190 εκ. με το ήμισυ αυτών να υπόκειται σε απλό προτιμησιακό καθεστώς, με προοπτικές συμμετοχής των προϊόντων στο σύστημα GSP+ να είναι αυξημένες. Ο κλάδος ο οποίος κατά κύριο λόγο πρόκειται να επωφεληθεί είναι της **κλωστοϋφαντουργίας/ένδυσης** (η σοδειά βάμβακος το 2019 υπερέβη τους 700 χιλ. τόνους και οι εξαγωγές προϊόντων υπερέβησαν τα €55 εκ.). *Σημειώνεται ότι ο κλάδος του βάμβακος είχε κατηγορηθεί έντονα για τις συνθήκες καταναγκαστικής εργασίας που επικρατούσαν, με περίπου 300 διεθνείς επιχειρήσεις να μπούκοτάρουν τον κλάδο.* Οι ευρωπαϊκές εξαγωγές στο Ουζμπεκιστάν υπερέβησαν τα 2,5 δις.

Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για το συνεχές ενδιαφέρον της ΕΕ για περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων με την Τασκένδη. Η επανεκκίνηση της ο/οικονομίας, μετά την αλλαγή ηγεσίας το 2016, έγινε αντιληπτή αισιόδοξα στις Βρυξέλλες. Το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που διακήρυξε η νέα κυβέρνηση του Shavkat Mirziyoyev βρήκε ενεργό ενθάρρυνση στην ΕΕ ως αφετηρία για την εμβάθυνση της διμερούς συνεργασίας.

Η έκκληση του Ουζμπεκιστάν για υποστήριξη της ΕΕ στη διαδικασία ένταξης στον **ΠΟΕ** επιτάχυνε επίσης την εμπορική εταιρική σχέση και συνέβαλε στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο πλευρών. Η ΕΕ θα ήθελε να δώσει κίνητρα για περαιτέρω μετασχηματισμό του Ουζμπεκιστάν και την τήρηση των διεθνών κανόνων και προτύπων. Η Κεντρική Ασία είναι μια μοναδική περιοχή στον κόσμο όπου μπορούμε να παρατηρήσουμε ενισχυμένη και εμβάθυνση της περιφερειακής συνεργασίας. Η ΕΕ δίνει προτεραιότητα στην ενεργό προώθηση διαφόρων διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης. Η ΕΕ άρχισε να υπογραμμίζει την περιφερειακή της προσέγγιση στην πρώτη υπουργική συνάντηση μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Κεντρικής Ασίας το 2004. Ως εκ τούτου, οι τρέχουσες προσπάθειες για εμβάθυνση της περιφερειακής συνεργασίας στην Κεντρική Ασία αξιολογούνται θετικά από την ΕΕ, η οποία συνεχίζει να ενθαρρύνει τέτοιες προσπάθειες που αποσκοπούν στη βιωσιμότητα στην περιοχή.

2.5.3. Αναπτυξιακή Συνεργασία

Με την βοήθεια διεθνών οικονομικών οργανισμών όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, η EBRD, το Ουζμπεκιστάν παρουσίασε ιδιαίτερη πρόοδο σε θέματα όπως μείωση της φορολογίας, δημοσίευση στατιστικών στοιχείων, απελευθέρωση εμπορικών συναλλαγών με όμορα κράτη, έκδοση ευρωμολόγων και ανακοίνωση ιδιωτικοποιήσεων, με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας. Η EBRD θεωρεί ότι μεταξύ των στρατηγικών προτεραιοτήτων για την ανάπτυξη της χώρας είναι η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ενίσχυσης του ρόλου του ιδιωτικού τομέα και η προώθηση της πράσινης οικονομίας.

Η αύξηση της εισροής κεφαλαίων στο Ουζμπεκιστάν από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και αναπτυξιακούς οργανισμούς έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2019) της ΕΕ σε συνεργασία με την OECD/ODA, η δομή των συνεισφορών τους, επί συνόλου €1,17 δις, είχε ως εξής: Japan 33%, Team Europe 18%, ADB 16%, France 14%, WB 14%, Korea 6%, EU Institutions 2%, Germany 2%, UN 2%, Kuwait 2%, GAVI (Global Alliance for Vaccines and Immunisation) 2%, USA 2%.

Στις 10 Απριλίου 2021, η ΕΕ ενέταξε το Ουζμπεκιστάν στον κατάλογο χωρών με καθεστώς ΣΓΠ (**GSP+/General System of Advanced Preferences**), παρέχοντας το δικαίωμα στη χώρα να μπορεί να εξάγει στα ΚΜ-ΕΕ άνω των 6.000 κωδικών προϊόντων χωρίς δασμούς. Το Υπουργείο Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου καλωσόρισε την απόφαση αυτή, επισημαίνοντας τις θετικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις για την προσέλκυση επενδύσεων. Το **2019**, οι ευρωπαϊκές εισαγωγές από το Ουζμπεκιστάν προσέγγισαν τα €190 εκ. με το ήμισυ αυτών να υπόκειται στο απλό προτιμησιακό καθεστώς, με τις προοπτικές για τη συμμετοχή των προϊόντων του συστήματος GSP+

να είναι αυξημένες. Ο κλάδος ο οποίος κατά κύριο λόγο πρόκειται να επωφεληθεί είναι των κλωστοϋφαντουργικών και της ένδυσης (η σοδειά βάμβακος το 2019 υπερέβη τους 700 χιλ. τόνους και οι εξαγωγές προϊόντων υπερέβησαν τα €55 εκ.). Σημειώνεται ότι ο κλάδος του βάμβακος είχε κατηγορηθεί έντονα για τις συνθήκες καταναγκαστικής εργασίας που επικρατούσαν, με περίπου 300 διεθνείς επιχειρήσεις να μπούκοτάρουν τον κλάδο. Οι ευρωπαϊκές εξαγωγές στο Ουζμπεκιστάν υπερέβησαν τα 2,5 δις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ουζμπεκιστάν ολοκλήρωσαν επιτυχώς, στις 6 Ιουλίου 2022, τις διαπραγματεύσεις και μονογραφήθηκε η ενισχυμένη **Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (EPCA)**, η οποία αναμένεται να παράσχει ένα νέο, σύγχρονο και φιλόδοξο πλαίσιο για την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ουζμπεκιστάν. Η συμφωνία περιλαμβάνει νέους τομείς συνεργασίας και αναβαθμίζει σημαντικά το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις. Οι κύριοι τομείς συνεργασίας θα περιλαμβάνουν:

- πολιτική συνεργασία και μεταρρυθμίσεις, ενισχυμένη συνεργασία στην εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας,
- συνεργασία στο εμπόριο μέσω βελτιωμένου ρυθμιστικού περιβάλλοντο σε τομείς όπως το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, οι κρατικές επιχειρήσεις, οι προμήθειες και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας,
- ενισχυμένη συνεργασία σε ορισμένους άλλους βασικούς τομείς πολιτικής, όπως η οικονομική και χρηματοπιστωτική συνεργασία, η ενέργεια, οι μεταφορές, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η ψηφιακή οικονομία, η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη, η απασχόληση και οι κοινωνικές υποθέσεις, ο πολιτισμός, η εκπαίδευση και η νεολαία και η έρευνα.

Η συνάντηση έδωσε επίσης την ευκαιρία να συζητηθούν οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης του Ουζμπεκιστάν στο σύστημα ΣΓΠ+ της ΕΕ, την τεχνική συνεργασία και την υποστήριξη της ΕΕ για την αναπτυξιακή στρατηγική του Ουζμπεκιστάν-συνεργασία στον ενεργειακό τομέα, με έμφαση στη βιωσιμότητα και την πράσινη μετάβαση. Οι δύο πλευρές προσβλέπουν στη **Διάσκεψη Βιώσιμης Συνδεσιμότητας ΕΕ-Κεντρικής Ασίας** που θα πραγματοποιηθεί τον Νοέμβριο του 2022 στη Σαμαρκάνδη.

Παράλληλα, η **ΕΕ (DG INTPA – International Partnerships)** εμπλέκεται την περίοδο αυτή στην εκπόνηση δύο μακροχρόνιων Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Ουζμπεκιστάν: **α)** το MIP (Multiannual Indicative Programme) ύψους περίπου €170 εκ., μη συμπεριλαμβανομένων περιφερειακών προγραμμάτων, χρηματοδοτήσεων από το σκέλος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δυνατοτήτων συμμείξεων, το οποίο πρόκειται να καλύψει τις θεματικές: αγροτική παραγωγή, ανάπτυξη του πληθυσμού, εκπαίδευση και **β)** το TEAM EUROPE Joint Programming, με τη συμβολή των ΚΜ-ΕΕ ξεχωριστά και των ευρωπαϊκών αναπτυξιακών τραπεζών EBRD (European Bank for Reconstruction & Development) και EIB (European Investment Bank), στο πλαίσιο της νέας Στρατηγικής ΕΕ για την Κεντρική Ασία.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ

3.5. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η 1^η Σύνοδος της ΜΔΕ Ελλάδος-Ουζμπεκιστάν διεξήχθη το 1999 στην Τασκένδη ενώ η 2^η Σύνοδος, το 2008 στην Αθήνα. Στο σημαντικό για την οικονομία του Ουζμπεκιστάν αγροτικό τομέα, δεν έχουν υπογραφεί Συμφωνίες Συνεργασίας.

Υπογραφή/Τύπος Κύρωση	Έναρξη Ισχύος ΦΕΚ θέσης σε Ισχύ	ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ / ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ / ΜΝΗΜΟΝΙΑ
[ανά θεματική και φθίνουσα χρονολογική σειρά]		
Οικονομική - Βιομηχανική - Τεχνολογική Επιστημονική Συνεργασία (Μ.Δ.Ε.)		
11/06/2008 - ΑΘΗΝΑ ΥΠ.ΑΠΟΦ. ΦΕΚ 211 ^Α - 13/10/2008	-	ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ 2 ^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
02/03/1999 - ΤΑΣΚΕΝΔΗ ΚΥΑ ΦΕΚ 144 ^Α - 09/07/1999	-	ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ 1 ^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΔΙΪΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ Ν.2586 - 13/03/1998 ΦΕΚ 47 ^Α - 13/03/1998	28/05/1998	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
Οικονομία - Φορολογία - Επενδύσεις		
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ Ν.2659 - 01/12/1998 ΦΕΚ 268 ^Α - 01/12/1998	15/01/1999 ΦΕΚ 25 ^Α - 17/02/1999	ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ Ν.2565 - 13/01/1998 ΦΕΚ 5 ^Α - 13/01/1998	18/06/1998 ΦΕΚ 134 ^Α - 23/06/1998	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Επιστήμη & Τεχνολογία - Διοίκηση - Πολιτισμός		
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ Ν.3545 - 20/03/2007 ΦΕΚ 65 ^Α - 20/03/2007	02/10/2008	ΣΥΝΘΗΚΗ ΦΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ Ν.2632 - 10/07/1998 ΦΕΚ 157 ^Α - 10/07/1998	11/09/1998 ΦΕΚ 232 ^Α - 12/10/1998	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
01/04/1997 - ΑΘΗΝΑ	01/04/1997 ΦΕΚ 69 ^Α - 13/05/1997	ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
Μεταφορές		
02/03/1999 - ΤΑΣΚΕΝΔΗ Ν.2757 - 19/11/1999 ΦΕΚ 254 ^Α - 19/11/1999	27/02/2000 ΦΕΚ 23 ^Α - 2000.02.15	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ ΓΙΑ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΔΙΚΕΣ ΕΠΙΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
26/11/1996 - ΤΑΣΚΕΝΔΗ Ν.2541 - 15/12/1997 ΦΕΚ 250 ^Α - 15/12/1997	17/01/1998 ΦΕΚ 105 ^Α - 19/05/1998	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
Τελωνειακά Θέματα		
2001.05.29 - ΤΑΣΚΕΝΔΗ Ν.3078 - 10/12/2002 ΦΕΚ 310 ^Α - 10/12/2002	05/03/2003	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ ΓΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΕΛΕΩΝΕΙΑΚΩΝ ΤΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ
Τουρισμός		
16/07/2009 - ΤΑΣΚΕΝΔΗ ΥΠ.ΑΠΟΦ. ΦΕΚ 10 ^Α - 08/02/2010	-	ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ 1 ^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
1997.04.01 - ΑΘΗΝΑ Ν.2544 - 15/12/1997 ΦΕΚ 253 ^Α - 15/12/1997	17/01/1998 ΦΕΚ 105 ^Α - 19/05/1998	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις καθορίζονται από τη Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Απρίλιος 1997). Μέχρι στιγμής έχουν διεξαχθεί δύο Σύνοδοι της Μεικτής Επιτροπής Οικονομικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας Ελλάδος – Ουζμπεκιστάν (Τασκένδη, Πρωτόκολλο 1^{ης} Συνόδου, 02.03.1999) και (Αθήνα, Πρωτόκολλο 2^{ης} Συνόδου, 11.06.2008).

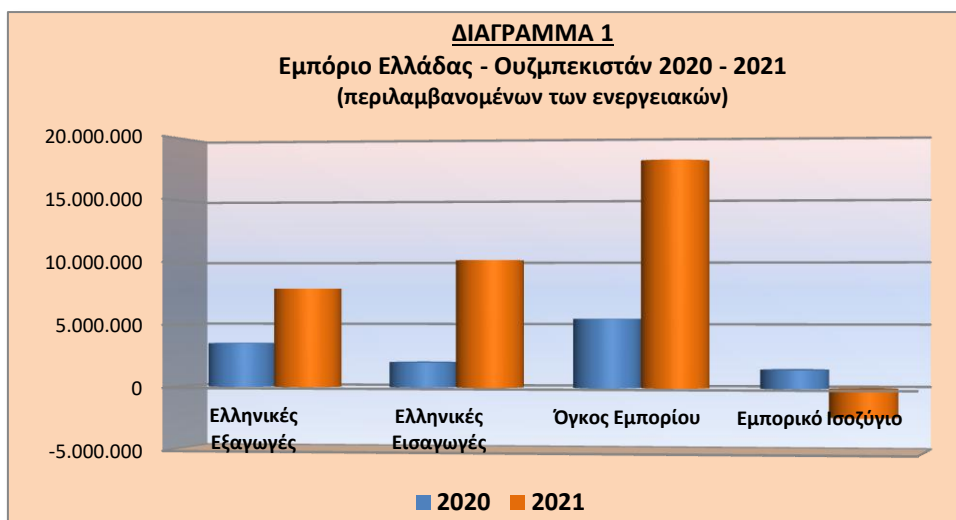
Υποστήριξη Υποψηφιοτήτων (Έγγραφο Β6 ΑΠ Φ.6000.1/8297/15.02.2022)	
Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO)	Υποψηφιότητα Ουζμπεκιστάν για διοργάνωση 25^η ΓΣ ΠΟΤ: Υποστηρίξαμε υποψηφιότητα Ουζμπεκιστάν να διοργανώσει 25 ^η ΓΣ Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, το 2023, στη Σαμαρκάνδη, η οποία υπερψηφίσθηκε. Υποψηφιότητα Ελλάδας για επανεκλογή στο Εκτελεστικό Σύμβουλο περιόδου 2021-25: (εκλογές: Αθήνα 02-04.06.2021). Η χώρα μας επανεξελέγη με ευρεία πλειοψηφία. Ουζμπεκιστάν έθεσε επίσης υποψηφιότητα. Δύο χώρες δεν αλληλοϋποστηρίχθηκαν.
Οικονομική Επιτροπή Η.Ε. για την Ευρώπη (UNECE)	Υποψηφιότητα Ουζμπεκιστάν σε Διοικητικό Συμβούλιο TIR: (Εκλογές: Φεβ. 2021) Υποστηρίξαμε, συντασσόμενοι με ΕΕ, υποψηφιότητα Ουζμπεκιστάν. Εκλογή κ. Rustam Kabulov.
Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (WCO)	Ελληνική Υποψηφιότητα για τη θέση Δ/ντή Δασμολογικών και Εμπορικών Θεμάτων: (Εκλογές 10-12.12.2020) Εκλογή κ. Κ. Καϊόπουλου (Τελωνειακού Ακολούθου στη ΜΑΕΕ). Ουζμπεκιστάν δεν υποστήριξε ελληνική υποψηφιότητα.

3.6. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο **όγκος εμπορίου** μεταξύ Ελλάδος και Ουζμπεκιστάν, έτους 2021 ανήλθε σε €18,03 εκ. έναντι €5,47 εκ. το 2020 (+229,47%) (Πίνακας 1).

Το **εμπορικό ισοζύγιο** το 2021 διαμορφώθηκε σε €-2,26 εκ. (ελλειμματικό για τη χώρα μας) έναντι €1,48 εκ. το 2020 (πλεονασματικό) καταγράφοντας επιδείνωση (-252,93%).

Πίνακας 6: Διμερές Εξαγωγικό Εμπόριο Ελλάδας-Ουζμπεκιστάν (με πετρελαιοειδή)							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Μεταβολή % 2021/2020
Ελληνικές Εξαγωγές	1.030.286	2.462.438	3.398.542	3.561.196	3.478.335	7.880.852	-2,3%
Ελληνικές Εισαγωγές	781.715	1.661.938	1.637.629	1.107.629	1.994.345	10.150.549	80,1%
Όγκος Εμπορίου	1.812.001	4.124.376	5.036.171	4.668.825	5.472.680	18.031.401	17,2%
Εμπορικό Ισοζύγιο	248.571	800.500	1.760.913	2.453.567	1.483.990	-2.269.697	-39,5%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ		[Επεξεργασία Γραφ.ΟΕΥ ΜΟΣΧΑΣ]			Ποσά: ευρώ		

Α. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι **ελληνικές εξαγωγές προς το Ουζμπεκιστάν** για το 2021 ανήλθαν σε €7,88 εκ. έναντι €3,48 εκ. το 2020 (+126,56%).

Οι **σημαντικότερες ελληνικές εξαγωγές στο Ουζμπεκιστάν έτους 2021** (αναλόγως συμμετοχής των επί του συνόλου ε/εξαγωγών στο Ουζμπεκιστάν και μεταβολής των έναντι του 2020) αφορούσαν τα εξής προϊόντα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Κατάλογος Κυριότερων Ελληνικών Εξαγωγών προς Ουζμπεκιστάν
(ανά φθίνουσα σειρά αξίας)

CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ ΕΥΡΩ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΚΙΛΑ	Συμμετοχή σε Αξία 2021	Μεταβολή 2020-2021
8502	Συγκροτήματα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος και ηλεκτρικοί περιστροφικοί μετατροπείς	2.906.300	318.391	36,88%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες και τεχνουργήματα από αυτές.	2.448.342	1.236.930	31,07%	+146,7%
3808	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών,	679.679	98.687	8,62%	-9,4%
0602	Φυτά ζωντανά στα οποία περιλαμβάνονται και οι ζωντανές ρίζες τους, μοσχεύματα, μπόλια και λευκό (φύτρα) μανιταριών (εκτός από	341.941	27.517	4,34%	+1.314,1%
9990	Εμπιστευτικά προϊόντα	325.311	47.401	4,13%	+7,9%
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος	196.149	264.779	2,49%	+391,6%
2501	Αλάτι, στο οποίο περιλαμβάνεται το επιτραπέζιο και το μετουσιωμένο αλάτι, και χλωριούχο νάτριο καθαρό, έστω και σε	140.624	19.154	1,78%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
8481	Ρυθμιστικοί κρουνοί και παρόμοιες συσκευές για άκαμπτους ή εύκαμπτους σωλήνες, ατμολέβητες, δεξαμενές, κάδους ή παρόμοια	125.659	2.537	1,59%	+222,6%
8414	Αεραντλίες ή αντλίες κενού (εκτός των ανυψωτών μειγμάτων αερίων αντλίες γαλακτώματος, καθώς και εκτός από τους ανελκυστήρες και	100.193	401	1,27%	-3,7%
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρογράφοι και άλλες συσκευές	82.816	1.580	1,05%	+4.432,9%
8544	Σύρματα και καλώδια (ό. συμπ. τα ομοαξονικά καλώδια) για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μονωμένα με	65.012	26.966	0,82%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
8536	Συσκευές ηλεκτρικές, για το κλείσιμο, τη διακοπή, την προστασία ή τη σύνδεση ηλεκτρικών κυκλωμάτων (π.χ. διακόπτες, ηλεκτρονόμοι,	62.925	1.426	0,80%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
6805	Λειαντικές ύλες, φυσικές ή τεχνητές, σε σκόνη ή σε κόκκους, προσαρμοσμένες πάνω σε υπόθεμα από υφαντικές ύλες, χαρτί,	58.951	3.989	0,75%	+84,7%
8424	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες, για τη διασπορά, εκτόξευση ή ψεκασμό υγρών ή σκόνης, π.δ.κ.α. Πυροσβεστήρες,	53.610	10.815	0,68%	-41,3%
8409	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης, π.δ.κ.α.	51.998	480	0,66%	Δεν είχε εξαχθεί 2020

8537	Πίνακες, πλάκες, αναλόγια χειρισμού, έδρανα, ερμάρια και άλλες βάσεις, που είναι εξοπλισμένες με δύο ή περισσότερες συσκευές των	27.651	474	0,35%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
3824	Συνδεδετικά παρασκευασμένα για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου. Χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα των χημικών ή συναφών	24.257	29.610	0,31%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
3824	Συνδεδετικά παρασκευασμένα για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου. Χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα των χημικών ή συναφών	24.257	29.610	0,31%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
8501	Ηλεκτροκινητήρες και ηλεκτρογεννήτριες (εκτός από τα συγκροτήματα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος)	23.800	18	0,30%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
8471	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσης, μηχανές εγγραφής των	20.286	112	0,26%	+3.064,7%
8428	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση, τη φόρτωση, την εκφόρτωση ή τη μετακίνηση, π.χ. ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες,	15.000	2.860	0,19%	Δεν είχε εξαχθεί 2020
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ 2021 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)		7.880.852	2.120.704	100,00%	+126,6%

Το 2021, διευρύνθηκαν οι κωδικοί των προϊόντων που εξήγε η χώρα μας προς το Ουζμπεκιστάν.

Μεταξύ των κυριότερων εξαγωγικών προϊόντων 2021, αυτά που κατέγραψαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις, ως προς την αξία, έναντι του 2020 ήταν: όργανα/συσκευές για ιατρική χρήση (+4.432,9%), μηχανές επεξεργασίας δεδομένων (+3.064,7%) και φυτά ζωντανά (+1.314,1%). Σημειώνεται ότι στην κατηγορία των ενεργειακών προϊόντων καταγράφονται μόνον ε/εξαγωγές, οι οποίες το 2021 ανήλθαν στα €196.149 (+2,49% έναντι του 2020).

Τα ε/προϊόντα που κατέγραψαν τις μεγαλύτερες μειώσεις έναντι του 2020 ήταν: μηχανικές συσκευές ψεκασμού υγρών (-41,3%) και εντομοκτόνα (-9,4%).

Παρ' ολ' αυτά, υπήρξαν ορισμένοι κωδικοί προϊόντων οι οποίοι εξήχθησαν το 2020 χωρίς να καταγράφουν συνέχεια το 2021. Τα κυριότερα εν λόγω προϊόντα ήταν: συσκευές μηχανοθεραπείας αξίας €315.024, παρασκευάσματα διατροφής αξίας €137.150, είδη υγιεινής/ευπρεπισμού αξίας €133.573 και λιπάσματα ορυκτά/χημικά αξίας €71.356.

Β. Οι ελληνικές εισαγωγές από το Ουζμπεκιστάν έτους 2021 ανήλθαν σε €10,15 εκ. έναντι €1,99 εκ. το 2020 (+408,97%).

Το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν έτους 2021 (αναλόγως της συμμετοχής των και μεταβολής των έναντι του 2020) αφορούσε τα εξής προϊόντα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3					
Κατάλογος Συνόλου Ελληνικών Εισαγωγών από Ουζμπεκιστάν					
(ανά φθίνουσα σειρά αξίας)					
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ ΕΥΡΩ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΚΙΛΑ	Συμμετοχή σε Αξία 2021	Μεταβολή 2020-2021
3102	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα (εκτός από αυτά που παρουσιάζονται είτε σε δισκία ή παρόμοια σχήματα, είτε σε	9.107.782	15.198.400	89,73%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
3901	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	675.912	570.625	6,66%	+81,7%
5205	Νήματα από βαμβάκι άλλα από τα νήματα για ράψιμο, περιεκτικότητας κατά βάρος σε βαμβάκι >= 85% (εκτός από τα	230.921	68.727	2,27%	+4.539,8%
6111	Ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης, πλεκτά, για βρέφη (εκτός από σκούφους)	61.779	3.025	0,61%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
2401	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	29.235	17.620	0,29%	-78,9%
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	19.823	44.038	0,20%	-89,8%
0807	Πεπόνια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καρπούζια, και καρποί παπάγιας, νωπά	12.812	39.485	0,13%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
0713	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα	8.902	21.500	0,09%	-1,8%
6913	Αγαλαμάτια και άλλα αντικείμενα διακόσμησης, από κεραμεικές ύλες, π.δ.κ.α.	2.727	847	0,03%	Δεν είχε εισαχθεί 2020

6304	Είδη επίπλωσης από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου (εκτός από καλύμματα, πανικά κρεβατιού, τραπεζιού, καθαριότητας του	277	44	0,00%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
1209	Σπέρματα, καρποί και σπόροι για σπορά (εκτός από όσπρια και γλυκό καλαμπόκι, καφέ, τσάι, ματέ και μπαχαρικά, δημητριακά,	178	3	0,00%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
8542	Ολοκληρωμένα κυκλώματα και ηλεκτρονικές μικροσυσκευές	106	1	0,00%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
4202	Μπαούλα, βαλίτσες και βαλιτσάκια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα βαλιτσάκια για είδη καλλωπισμού και τα βαλιτσάκια για	62	1	0,00%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά (εκτός	33	60	0,00%	Δεν είχε εισαχθεί 2020
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)	10.150.549	15.964.376	100,00%	+409,0%

Το 2021, διευρύνθηκαν οι κωδικοί των προϊόντων που εισήγε η χώρα μας από το Ουζμπεκιστάν. Το μεγαλύτερο μερίδιο στις εισαγωγές κατέλαβαν τα λιπάσματα (89,73%).

Από το σύνολο των εισαγωγικών προϊόντων (14), αυτά που κατέγραψαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις, ως προς την αξία, έναντι του 2020 ήταν: νήματα από βαμβάκι κ.α. (+4.539,8%), πολυμερή αιθυλενίου (+81,7%). Σημαντικός ήταν ο αριθμός των προϊόντων (9) που δεν είχε εισαχθεί το 2020.

Τα ο/προϊόντα που κατέγραψαν τις μεγαλύτερες μειώσεις έναντι του 2020 ήταν: σταφύλια νωπά ή ξερά (-89,8%) και καπνά ακατέργαστα (-78,9%).

Παρ' ολ' αυτά, υπήρξαν ορισμένοι κωδικοί προϊόντων οι οποίοι εισήχθησαν το 2020 χωρίς να καταγράψουν συνέχεια το 2021. Τα κυριότερα εν λόγω προϊόντα ήταν: μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή αξίας €1.225.412 και ενδύματα από πύλημα ή ύφασμα μη υφασμένο αξίας €40.693.

Κύριες ελληνικές εξαγωγές (2021):

Συγκροτήματα παραγωγής ηλ. ρεύματος (36,88%), πέτρες για λάξευση ή για την οικοδομική (31,07%), εντομοκτόνα/ζιζανιοκτόνα (8,62%), φυτά ζωντανά και ρίζες (4,34%), εμπιστευτικά προϊόντα (4,13%), κατεργασμένα ορυκτέλαια (2,49%), αλάτι επιτραπέζιο (1,78%), ρυθμιστικοί κρουνοί (1,59%).

Κύριες ελληνικές εισαγωγές (2021):

Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά (89,73%), πολυμερή του αιθυλενίου (6,66%), νήματα από βαμβάκι (2,27%), ενδύματα και συμπληρώματα ένδυσης (0,61%), καπνά ακατέργαστα (0,29%), φρούτα (0,33%).

3.7. ΔΡΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Δράσεις

Στις 12 Μαρτίου 2018 πραγματοποιήθηκε το δεύτερο Uzbek - Greek Business Forum στην Αθήνα (σε συνέχεια ανάλογης αποστολής 25 ελληνικών επιχειρήσεων που επισκέφθηκαν το Ουζμπεκιστάν το Σεπτέμβριο 2017), κατά τη διάρκεια του οποίου υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας του Ουζμπεκικού Εμπορικού Επιμελητηρίου με το ΕΒΕΑ.

Τριάντα επιχειρηματίες από την Τασκένδη και τη Σαμαρκάνδη έλαβαν μέρος στη FOOD EXPO 2018 η οποία διοργανώθηκε στην Αθήνα και στην οποία το Ουζμπεκιστάν είχε εθνικό περίπτερο.

Στις 11-15.04.2018 πραγματοποιήθηκε ελληνική επιχειρηματική αποστολή στο Ουζμπεκιστάν στους τομείς αγροδιατροφικό, φαρμακευτικό, τουριστικό, ενεργειακό (ΑΠΕ), ιατρικών υπηρεσιών, υπηρεσιών σε καταναλωτές.

Πρόσφατες Επισκέψεις

- **Επίσκεψη τριμελούς ο/Αντιπροσωπείας στην Αθήνα (66^η Συνάντηση Επιτροπής Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (2-4/6/2021).**

Μέλη Αντιπροσωπείας: Αναπλ. Υφυπουργός Τουρισμού και Αθλητισμού κ. Ulukbek LUKBEKAZAMOV / Αναπλ. Επικεφαλής Τμήματος Επενδύσεων Υπ. Τουρισμού & Αθλητισμού κ. Ravshanbek GULIAMOV / Αναπλ. Δ/ντής Uzbek Office Silk Way κ. Mansur MEILIKOV. Θέματα ενίσχυσης συνεργασίας στους τομείς **τουρισμού** (έναρξη πτήσεων τσάρτερ -

Aegean, διερεύνησης συνεργασίας με ταξιδιωτικούς πράκτορες - Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Γραφείων, κατασκευή οικολογικών ξενοδοχείων –Σύλλογος Ξενοδόχων Ελλάδος), **εκπαίδευσης** (ανταλλαγή εμπειριών, εμπειρογνομόνων με Διεθνές Πανεπιστήμιο Τουρισμού Σαμαρκάνδης, διοργάνωση πρακτικής εξάσκησης στην Ελλάδα για Ο/φοιτητές, διοργάνωση δωρεάν μαθημάτων γλωσσών για την ελληνική διασπορά στο Ουζμπεκιστάν), **αθλητισμού** (διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων, ράλι, ανάπτυξη παιδικού ποδοσφαίρου και δημιουργία ακαδημιών συλλόγων στο Ουζμπεκιστάν), **οικονομίας και εμπορίου, τουρισμού και αεροπορικών μεταφορών** (συναντήσεις ΕΒΕΑ), **πολιτισμού** (διοργάνωση διμερών πολιτιστικών εκδηλώσεων (Ελληνο-Ευρασιατικός Σύνδεσμος).

Συνάντηση στο ΕΒΕΑ: Στις 02.06.2021 επισκέφθηκε το ΕΒΕΑ. Οι δυο πλευρές τόνισαν ότι ο όγκος εμπορίου μεταξύ των δυο χωρών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και συζητήθηκαν τρόποι ενίσχυσης των διμερών μας σχέσεων. Παράλληλα, συζητήθηκε το ενδεχόμενο απ' ευθείας αεροπορικής σύνδεσης Αθήνας- Τασκένδης που θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Ουζμπεκιστάν.

Ο/Προτάσεις επί διμερών σχέσεων: εξέταση από ε/πλευρά ανοίγματος Πρεσβείας ή Προξενείου στην Τασκένδη, επισήμανση δυσχερειών απόκτησης θεωρήσεων εισόδου στην Ελλάδα, επιθυμία αποκατάστασης απ' ευθείας αεροπορικής σύνδεσης λόγω μεγάλου ενδιαφέροντος για Ελλάδα, διενέργεια επιχειρηματικών αποστολών σε τακτική βάση, διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων διμερώς σε τακτική βάση, με τη συμμετοχή τουριστικών εταιρειών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των εργασιών της Συνάντησης της Επιτροπής του UNWTO:

- Συμφωνήθηκε με ΓΓ του ΠΟΤ, η διοργάνωση του Παγκόσμιου Τουριστικού Επενδυτικού Φόρουμ, το Νοέμβριο 2021, στην Τασκένδη,
- Ενημέρωση για απόφαση Ουζ/Κυβέρνησης ότι η πόλη της Σαμαρκάνδης πρόκειται να θέσει υποψηφιότητα για την πραγματοποίηση της 25^{ης} Συνόδου της Γ.Σ. του ΠΟΤ, το 2023 [το Ουζμπεκιστάν στις εκλογές για τη διοίκηση του Οργανισμού κατέλαβε τη θέση του Αντιπροέδρου της 24^{ης} ΓΣ, ενώ η Ελλάδα μαζί με Ρωσία, Αρμενία, Γεωργία, Κροατία εκλέχθηκαν μέλη του Εκτελ. Συμβουλίου περιόδου 2021-2025].

➤ **Επίσκεψη στο Ουζμπεκιστάν Αντιπροσωπείας Πρεσβείας Μόσχας υπό την κα Πρέσβυ (7-12/9/2021).**

Επιθυμία Ελλάδος για αναθέρμανση οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. Σημαντικές προοπτικές συμμετοχής ελληνικών εταιρειών σε ο/έργα υποδομών ενέργειας και μεταφορών, έργα αύξησης παραγωγικότητας στον ο/αγροτικό τομέα, συνεργασία στον τουριστικό τομέα (επενδύσεις, μεταφορά τεχνογνωσίας, εκπαίδευση).

Από πλευράς Εμπ. Βιομηχ. Επιμελητηρίου Τασκένδης αναφορές επί:

- των προοπτικών στην ο/αγορά για τα ε/προϊόντα διατροφής (ζαχαροπλαστικής),
- της ανάγκης αύξησης παραγωγικότητας στη βαμβακοκαλλιέργεια και επιθυμίας μεταφοράς τεχνογνωσίας στα αρδευτικά συστήματα (ε/εμπειρία παλαιόθεν),
- της ανάγκης επανέναρξης αερ. σύνδεσης δύο χωρών προς διευκόλυνση τουριστικών ροών,
- της διευκόλυνσης ο/εξαγγών μέσω του GSP+, στις προϋποθέσεις του οποίου συμμορφώνονται πλέον πλήρως με την καθολική εξάλειψη της παιδικής εργασίας,
- της λειτουργίας κέντρου ο/χειροτεχνίας στην Αθήνα.

Από πλευράς ο/Υπουργείου Επενδύσεων και Εμπορίου αναφορές σε:

- πληθώρα έργων κρατικής και ιδιωτικής χρηματοδότησης στον ενεργειακό κλάδο,

- επιτυχημένη παρουσίας στη χώρα της εμιρατινής Masdar στον τομέα των ΑΠΕ και της Siemens,
- επιθυμία σύγκλησης ΜΔΕ με χώρα μας στην Τασκένδη για ανάδειξη θεμάτων συνεργασίας στην ενέργεια.

Από πλευράς ο/Υπ. Τουρισμού και Αθλητισμού αναφορές σε:

- στρατηγική σημασία τουρ. κλάδου στην ο/οικονομία,
- έντονη επιθυμία προσέλκυσης τουρ. ρεύματος στη χώρα,
- κρατική στήριξη τουρ. βιομηχανίας προκειμένου ανακάμψει από πανδημία,
- χρηματοδότηση δημιουργίας τουρ. υποδομών από κρατικές και ιδιωτικές πηγές και προσπάθεια προσέλκυσης επενδύσεων σε διάφορες περιοχές της χώρας με παροχή κινήτρων,
- προσπάθεια προσέλκυσης ενδιαφέροντος ξενοδοχειακών αλυσίδων παγκόσμιας εμβέλειας,
- προσπάθεια συντήρησης μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς,
- προσπάθεια βελτίωσης προσβασιμότητας χώρας αεροπορικώς,
- συνεργασία με όμορες χώρες στον τομέα των θεωρήσεων (Silk Visa),
- επιθυμία ανάπτυξης εκπαίδευσης και επαγγελματικής επιμόρφωσης στον τομέα των τουριστικών επαγγελμάτων.

Από πλευράς ο/Υπ. Αγροτικής Οικονομίας αναφορές σε:

- απαγκίστρωση χώρας από μονοκαλλιέργεια βαμβακιού και επέκταση σε οπωροκηπευτικά και άλλες καλλιέργειες βάσει νέας στρατηγικής ανάπτυξης ο/αγροτικού τομέα περιόδου 2020-2030,
- επιθυμία συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών ινστιτούτων και πανεπιστημίων,
- επιθυμία μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Από πλευράς τοπικών κυβερνήσεων περιφερειών Σαμαρκάνδης και Μπουχαρά:

- ενδιαφέρον οικονομικής συνεργασίας και επενδύσεων (Μπουχαρά: προσπάθεια κατασκευής υποδομών ιδιωτικής χρηματοδότησης και ο/Ταμείου Τουρ. Ανάπτυξης για ανάδειξη σύγχρονου κέντρου κλωστοϋφαντουργίας με επιτόπου βελτιστοποιημένη παραγωγή πρώτης ύλης -βάμβακος- και καθετοποιημένη παραγωγή ενδυμάτων βάσει παραγγελιών).

Συμπεράσματα

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι δυνατότητες υποστήριξης του υπάρχοντος ικανοποιητικού θεσμικού πλαισίου για την υποβοήθηση της ενδυνάμωσης των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων των δύο χωρών και την προώθηση της εκατέρωθεν επιχειρηματικότητας αξίζει να διερευνηθούν.

Το Ουζμπεκιστάν μπορεί να αποτελέσει ενδιαφέροντα προορισμό επιχειρηματικότητας παρουσιάζοντας ευκαιρίες αλλά και ανάλογο κίνδυνο για τους ενδιαφερόμενους για την αξιοποίηση του ορυκτού του πλούτου, αλλά και στην βιομηχανία τροφίμων, υφασμάτων, ένδυσης και δομικών υλικών. Παράλληλα, λαμβάνει σημαντική αναπτυξιακή βοήθεια από την διεθνή κοινότητα, μέσω της οποίας υλοποιείται σειρά έργων υποδομών στην χώρα.

Σύμφωνα με την EBRD, οι στρατηγικές προτεραιότητες για την ανάπτυξη της χώρας είναι:

- Ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας, μέσω της ενίσχυσης του ρόλου του ιδιωτικού τομέα,
- Προώθηση της πράσινης ενέργειας και αξιοποίηση πόρων διακλαδικά,
- Υποστήριξη αυξημένης περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας και ολοκλήρωσης.

Προτάσεις

Σημαντικές προοπτικές συνεργασίας εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς, δεδομένης της επιδίωξης της χώρας να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης της Κεντρικής Ασίας:

- Ενίσχυση των ελληνικών εξαγωγών σε δομικά υλικά, προϊόντα που συμβάλλουν στην αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας κτιριακών εγκαταστάσεων, προϊόντα αλουμινίου, φάρμακα, φαρμακευτικά βότανα, προϊόντα αγροδιατροφικού τομέα (βιομηχανία επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων), οινοποιίας, προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας (ενδύματα) και τουριστικές υπηρεσίες.
- Μεταφορά τεχνογνωσίας στον τομέα της γεωργίας, των τροφίμων και του τουρισμού, οι οποία όμως πρέπει να συνδυασθεί με δημιουργία μεικτών επιχειρήσεων, ώστε να υπάρχει αμοιβαίο όφελος.
- Ανάληψη έργων από ελληνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις σε μεγάλα έργα υποδομών μεταφορών, κατασκευή βιομηχανικών εγκαταστάσεων αλλά και επιχειρήσεις logistics.
- Συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα στην αξιοποίηση των ΑΠΕ.

4. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Κυβέρνηση του Ουζμπεκιστάν: <https://www.gov.uz/en>

Υπουργεία

- [Ministry of Economic Development and Poverty Reduction of the Republic of Uzbekistan
www.mineconomy.uz](http://www.mineconomy.uz)
- [Ministry of Finance of the Republic of Uzbekistan
www.mf.uz](http://www.mf.uz)
- [Ministry of Employment and labour relations of the Republic of Uzbekistan
www.mehnat.uz](http://www.mehnat.uz)
- [Ministry of Higher and Secondary Special Education of the Republic of Uzbekistan
www.edu.uz](http://www.edu.uz)
- [Ministry of Public Education of the Republic of Uzbekistan
www.uzedu.uz](http://www.uzedu.uz)
- [Ministry of Health of the Republic of Uzbekistan
www.ssv.uz](http://www.ssv.uz)
- [Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan
www.iiv.uz](http://www.iiv.uz)
- [Ministry of Defense of the Republic of Uzbekistan
www.mudofaa.uz](http://www.mudofaa.uz)
- [Ministry of Emergency Situations of the Republic of Uzbekistan
www.fvv.uz](http://www.fvv.uz)
- [Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Uzbekistan
www.mfa.uz](http://www.mfa.uz)
- [Ministry of Investments and Foreign Trade of the Republic of Uzbekistan
www.mift.uz](http://www.mift.uz)
- [Ministry of Justice of the Republic of Uzbekistan
www.minjust.uz](http://www.minjust.uz)
- [Ministry of Culture of the Republic of Uzbekistan
www.madaniyat.uz](http://www.madaniyat.uz)
- [Ministry for Development of Information Technologies and Communications of the Republic of Uzbekistan
www.mitc.uz](http://www.mitc.uz)
- [Ministry of housing and communal services of the Republic of Uzbekistan
www.mjko.uz](http://www.mjko.uz)

- [Ministry of preschool education of the Republic of Uzbekistan
www.mdo.uz](http://www.mdo.uz)
- [Ministry of innovational development of the Republic of Uzbekistan
www.mininnovation.uz](http://www.mininnovation.uz)
- [Ministry of Physical Culture and Sports of the Republic of Uzbekistan
www.minsport.uz](http://www.minsport.uz)
- [Ministry of Construction of the Republic of Uzbekistan
www.minstroy.uz](http://www.minstroy.uz)
- [Ministry of Agriculture Resources of the Republic of Uzbekistan
www.agro.uz](http://www.agro.uz)
- [Ministry of Water Resources of the Republic of Uzbekistan
www.water.gov.uz](http://www.water.gov.uz)
- [Ministry of Transport of the Republic of Uzbekistan
www.mintrans.uz](http://www.mintrans.uz)
- [Ministry of Energy of the Republic of Uzbekistan
www.minenergy.uz](http://www.minenergy.uz)

Κρατικές Επιτροπές

- [The State Committee of the Republic of Uzbekistan on statistics
www.stat.uz](http://www.stat.uz)
- [State Tax Committee of the Republic of Uzbekistan
www.soliq.uz](http://www.soliq.uz)
- [State Customs Committee of the Republic of Uzbekistan
www.customs.uz](http://www.customs.uz)
- [State Committee of the Republic of Uzbekistan on ecology and environmental protection
www.uznature.uz](http://www.uznature.uz)
- [State Committee of the Republic of Uzbekistan on Geology and Mineral Resources
www.uzgeolcom.uz](http://www.uzgeolcom.uz)
- [The State Committee of the Republic of Uzbekistan on Land Resources, Geodesy, Cartography and State Cadastre
www.ygk.uz](http://www.ygk.uz)
- [State Committee of the Republic of Uzbekistan on development of tourism
www.uzbektourism.uz](http://www.uzbektourism.uz)
- [State Investment Committee of the Republic of Uzbekistan
www.invest.gov.uz](http://www.invest.gov.uz)
- [The State Committee of the Republic of Uzbekistan on forestry
www.urmon.uz](http://www.urmon.uz)
- [The State committee on industrial safety of the Republic of Uzbekistan
www.scis.uz](http://www.scis.uz)

Φορείς

- [Agency "Uzarhiv" under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.archive.uz](http://www.archive.uz)
- [Standardization, metrology, certification Agency of Uzbekistan
www.standart.uz](http://www.standart.uz)
- [Agency on Intellectual Property of the Republic of Uzbekistan
www.ima.uz](http://www.ima.uz)
- [Capital Market Development Agency of the Republic of Uzbekistan
www.cmda.gov.uz](http://www.cmda.gov.uz)
- [National Agency "Uzbekkino"
www.uzbekkino.uz](http://www.uzbekkino.uz)
- [Agency for Management of State Assets of the Republic of Uzbekistan
www.davaktiv.uz](http://www.davaktiv.uz)

- [The Export Promotion Agency under the Ministry of Investment and Foreign Trade of the Republic of Uzbekistan
www.epauzb.uz](http://www.epauzb.uz)

Επιστημονικοί Φορείς

- [Academy of Sciences
www.academy.uz](http://www.academy.uz)
- [Supreme Attestation Commission under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.oak.uz](http://www.oak.uz)

Εμπορικές Τράπεζες

- ["Asaka" Bank
www.asakabank.uz](http://www.asakabank.uz)
- [Qishloq Qurilish Bank
www.qishloqqurilishbank.uz](http://www.qishloqqurilishbank.uz)
- [Ipoteka Bank
www.ipotekabank.uz](http://www.ipotekabank.uz)
- [Microcreditbank
www.mikrokreditbank.uz](http://www.mikrokreditbank.uz)
- ["National Bank for Foreign Economic Activity of the Republic of Uzbekistan" JSC
www.nbu.uz](http://www.nbu.uz)
- [Agrobank
www.agrobank.uz](http://www.agrobank.uz)
- [Uzsanoatqurilishbank
www.uzpsb.uz](http://www.uzpsb.uz)
- [Uzsanoatqurilishbank
www.uzpsb.uz](http://www.uzpsb.uz)
- [People's Bank
www.xb.uz/](http://www.xb.uz/)
- [Aloqabank
www.aloqabank.uz](http://www.aloqabank.uz)

Διάφορες Επιτροπές

- [The Committee on Religious Affairs under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.religions.uz](http://www.religions.uz)
- [The Committee on the management of public reserves under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.udz.uz](http://www.udz.uz)
- [Antimonopoly Committee of the Republic of Uzbekistan
www.antimon.gov.uz](http://www.antimon.gov.uz)
- [Committee on interethnic relations and friendly ties with foreign countries under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.interkomitet.uz](http://www.interkomitet.uz)

Κέντρα

- [Hydrometeorological Center at the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.meteo.uz](http://www.meteo.uz)
- [National Information and Analytical Center on Drug Control under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan
www.ncdc.uz](http://www.ncdc.uz)

- [State Testing Center under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan](http://www.dtm.uz)
www.dtm.uz
- [Center of secondary special and professional education](http://www.markaz.uz)
www.markaz.uz

Ελεγκτικοί Φορείς

- [The State inspection for supervision of quality in education under the Cabinet of Ministers the Republic of Uzbekistan](http://www.tdi.uz)
www.tdi.uz
- [The State Inspectorate on Control and Supervision of the technical condition and safety of the largest and most important water economy objects at the Ministry of emergency situations of the Republic of Uzbekistan](http://www.v-nadzor.gov.uz)
www.v-nadzor.gov.uz
- [Inspection on supervision in electric power industry under the Ministry of Energy of the Republic of Uzbekistan](http://www.energoinspeksiya.uz)
www.energoinspeksiya.uz
- [The Uzbek state inspection for control over the use of oil products and natural gas under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan](http://www.uzngi.uz)
www.uzngi.uz
- [State Plants Quarantine inspection under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan](http://www.karantin.uz)
www.karantin.uz
- [The State Inspectorate for the Control of the use of drinking water under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan](http://www.davsuvinspeksiya.uz)
www.davsuvinspeksiya.uz

Λοιποί Φορείς

- [Republican Center of Spirituality and Enlightenment](http://www.manaviyat.uz)
www.manaviyat.uz
- [The Republican Council for the Coordination of the Activities of Citizens' Self-Government Bodies](http://www.mahallakengashi.uz)
www.mahallakengashi.uz
- [Union of Youth of Uzbekistan](http://www.yi.uz)
www.yi.uz
- [Chamber of Commerce and Industry of the Republic of Uzbekistan](http://www.chamber.uz)
www.chamber.uz
- [National Library of Uzbekistan named after A.Navoi](http://www.natlib.uz)
www.natlib.uz
- [Uzbek Commodity Exchange](http://www.uzex.com)
www.uzex.com
- [Uzbekistan National News Agency](http://www.uza.uz)
www.uza.uz
- [Federation of trade unions of Uzbekistan](http://www.kasaba.uz)
www.kasaba.uz
- [Independent institut for monitoring the formation of civil society](http://www.nimfogo.uz)
www.nimfogo.uz
- [Council of farmers, dekhkan farms and owners of homestead lands of Uzbekistan](http://www.uzfk.uz)
www.uzfk.uz

Περιφερειακές Διοικήσεις

- [Council of the Ministers of the Republic of Karakalpakstan](http://www.karakalpakstan.uz)
www.karakalpakstan.uz

- [Bukhara regional administration \(Region\)](http://www.buxoro.uz)
www.buxoro.uz
- [Djizak regional administration \(Viloyat\)](http://www.jizzax.uz)
www.jizzax.uz
- [Kashkadarya regional administration \(Region\)](http://www.qashqadaryo.uz)
www.qashqadaryo.uz
- [Navoi regional administration \(Region\)](http://www.navoi.uz)
www.navoi.uz
- [Namangan regional administration](http://www.namangan.uz)
www.namangan.uz
- [Surkhandarya regional administration \(Region\)](http://www.surxondaryo.uz)
www.surxondaryo.uz
- [Samarkand regional administration \(Region\)](http://www.samarkand.uz)
www.samarkand.uz
- [Syrdarya regional administration \(Region\)](http://www.sirdaryo.uz)
www.sirdaryo.uz
- [Tashkent regional administration \(Region\)](http://www.toshvil.uz)
www.toshvil.uz
- [Fergana regional administration \(Region\)](http://www.ferghana.uz)
www.ferghana.uz
- [Khorezm regional administration \(Region\)](http://www.xorazm.uz)
www.xorazm.uz
- [Tashkent city administration](http://www.tashkent.uz)
www.tashkent.uz
- [Andijan regional administration \(Province\)](http://www.andijan.uz)

Ενώσεις και Σύνδεσμοι

- [Association of oil and food industry](http://www.uzmaslojir.uz)
www.uzmaslojir.uz
- [Uzagromashservice](http://www.uzagromash.uz)
www.uzagromash.uz
- [Uzcharmsanoat](http://www.uzcharm.uz)
www.uzcharm.uz
- [Uzbekoziqovqatzaxira](http://www.uzsavdo.uz)
www.uzsavdo.uz
- [Uzeltexsanoat](http://www.uzeltexsanoat.uz)
www.uzeltexsanoat.uz
- [Uzbekistan Banking Association](http://www.uba.uz)
www.uba.uz

Μεγάλες Βιομηχανικές Επιχειρήσεις

- [Uzbekozikovkatholding](http://www.oziq-ovqat.uz)
www.oziq-ovqat.uz
- [Uzpakhtasanoatexport holding company](http://www.uzpse.uz)
www.uzpse.uz
- [Toshshaxartranshizmat](http://www.tshtx.uz)
www.tshtx.uz
- [National Television and Radio Company](http://www.mtrk.uz)
www.mtrk.uz
- [Uzbekinvest National Export – Import Insurance Company](http://www.uzbekinvest.uz)
www.uzbekinvest.uz
- [Uzavtosanoat Stock Company](http://www.uzavtosanoat.uz)
www.uzavtosanoat.uz

- ["Uzbekistan Railways" State Railway Joint Stock Company
www.railway.uz](http://www.railway.uz)
- [JSC «Uzbekistan Airways»
www.uzairways.com](http://www.uzairways.com)
- ["Uzbekneftegaz" \(oil & gas\) National Holding Company
www.ung.uz](http://www.ung.uz)
- [State joint-stock corporation "Uzdonmahsulot"
www.uzdon.uz](http://www.uzdon.uz)
- [Insurance Company "Kafolat"
www.kafolat.uz](http://www.kafolat.uz)
- ["Uzkimyosanoat" \(Chemical industry\) State Joint Stock Company
www.uzkimyosanoat.uz](http://www.uzkimyosanoat.uz)
- [Uzagrosugurta
www.agros.uz](http://www.agros.uz)
- ["Ozagrolizing" Joint Stock Company
www.agroleasing.uz](http://www.agroleasing.uz)
- [JSC "Uzbuildmaterials"
www.uzsm.uz](http://www.uzsm.uz)
- [Uzmeliomashlizing
www.uzmml.uz](http://www.uzmml.uz)
- [Holding company "Fayz"
www.fayz.uz](http://www.fayz.uz)
- [«Sharq» company
www.sharq.uz](http://www.sharq.uz)
- [Uzmontajmakhsusqurilish
uzmontaj.uz](http://uzmontaj.uz)
- [Construction-leasing
www.qurilish-lizing.uz](http://www.qurilish-lizing.uz)
- [Holding company «Uzagroindustrymachholding»
www.asm-holding.uz](http://www.asm-holding.uz)

Unions

- [Almalyk Mining and Metallurgical Plant
www.agmk.uz](http://www.agmk.uz)
- [Uzbek metallurgical enterprise
www.uzbeksteel.uz](http://www.uzbeksteel.uz)
- [Navoi Mining and Metallurgy Combinat
www.ngmk.uz](http://www.ngmk.uz)
- [Uzvtorcvetmet
www.trmz.uz](http://www.trmz.uz)
- [Uzbeknavo
www.uzbeknavo.uz](http://www.uzbeknavo.uz)
- [Open Joint Stock Company "UzKTJM" Uzbek Refractory and heat-resistant metals
www.uzktjm.uz](http://www.uzktjm.uz)

Αναπτυξιακά Ταμεία

- [Fund "Nuroni"
www.nuroni.gov.uz](http://www.nuroni.gov.uz)
- [Fund for reconstruction and development of Uzbekistan
www.ufrd.uz](http://www.ufrd.uz)